Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 7. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го СІЧНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 13, 1983 No. 7. VOL. XC.

Вшанували пам'ять полк. Ю. Лопатинського

Норт Порт, Фла. (А.К.). — Український Культурно-Релігійний Центр ім. св. Андрія відзначив 26-го грудня 1982 року 40-ий день смерти полковника УПА Юрія Лопатинського-Калини.

Анна і Антон Качали замовили панахиду у місцевого православного священика о. митрата Форостія, який постійно живе у цьому місті, а завдяки заходам сенатора Павла Юзика, який часто відвідує сусідній лікувальний ресорт у Ворм Минерал Спрінґс, до Норт Порту прибув священик Української Католицької Церкви о. Матвій Берко з Торонто, Канада. Отець Берко перебував у тому часі у Сейнт Пітерсбурзі. У самому Норт Порті постійного католицького священика немає, але місцева українська громада, що складається з католиків і православних, спільними силами побудувала Український Культурно-Релігійний Центр, в якому Служби Божі відправляють священики обох обрядів. Цим разом, за згодою о. митрата Форостія, Службу Божу відправив о. Берко, а Панахиду правили обидва священики, після якої о. Форостій сказав слово про полк. Лопатинського та інших борців за самостійність Украни. Він теж повідомив про збірку на побудову пам'ятника невідомим воякам УПА на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Під час Панахиди стійку творили колишній вояк УПА Антон Качала з українським прапором і два колишні члени Першої Української Дивізії, Роман Іваницький та Степан Спас, з американськими та канадськими прапорами. Участь в Панахиді взяв місцевий хор під диригентурою інж. Павла Грабовича і Степана Саворського.

Збірка на пам'ятник невідомим воякам УПА принесла 147.40 дол., які скарбник Центру Іван Лотоцький переслав до „Самопомочі" в Ню Йорку.

ВІДЗНАЧЕННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН У ДІТРОЙТІ

Дітройт, Миш. — Відзначення Січневих Роковин відбудеться в неділю, 23-го січня ц.р. Діловий комітет поробив заходи, щоб у день 22-го січня були вивішені українські прапори на ратушах міст Дітройту і Воррену, а також щоб стейтові і федеральні законодавці зложили відповідні заяви до конґресових рекордів.

Святковий концерт, присвячений роковинам державности і соборности України, відбудеться в неділю, 23-го січня, в авдиторії Фіцджералд при вул. Раєн і 9-та миля. Початок о год. 3:00 по полудні.

Святкову промову виголосить в українській мові д-р Роман Рахманний, журналіст і політичний коментатор, а в мистецькій частині виступлять Павло Плішка, бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку, і Тома Гриньків, пяніст-віртуоз.

Леґіслятура Ню Йорку відзначує проголошення ІУ Універсалу

Олбані, Н. Й. — З Відділу УККА округи Олбані повідомляють, що цьогорічне відзначення 65-ої річниці проголошення української державности ІУ Універсалом 22-го січня 1918 року відбудеться тут в понеділок, 17-го січня в будівлі стейтової леґіслятури.

В програмі святкування передбачено: виставку українського мистецтва — відбудеться в законодавчій будівлі Емпаєр стейт пляза, початок о год. 10-ій ранку; святочна програма — відбудеться в приміщенні законодавчої будівлі, початок о год. 12-ій; схвалення стейтовою леґіслятурою резолюції про День української державности 22-го січня на терені стейту Ню Йорк відбудеться після закінчення святочної програми.

Прийняття для всіх учасників відбудеться в залі ч. 711 законодавчої будівлі. Вступ вільний.

Ню Йорк готується до відзначення Січневих Роковин

Ню Йорк, Н. Й. — З Управи Комітету Об'єднаних Українсько - Американських Організацій інформують, що вже завершилась підготова до відзначень річниць проголошення державної самостійности й соборности України актами з 22-го січня 1918 і 1919 років.

Як і кожного року, святкування відбуватимуться у двох фазах: Богослужбами в українських церквах і святочною Академією у неділю, 23-го січня ц.р., о год. 2:30 по полудні в залі середньої школи Вашінґтон Ірвінґ між 16 і 17 вулицями. У програмі передбачено: коротке відкриття — голова КОУАО інж. Михайло Шпонтак, відчитання проклямації Українського Дня підписаної посадником Ню Йорку Едвардом Качом — адв. Юрій Волинець і мистецька частина, у якій виступлять: бас-баритон Стефан Шкафаровський, сопрано Світляна Вожаківська-Тонкошкур, рецитаторка Маруся Данчук-Решітник і ансамбль бандуристів та мішаний хор під мистецьким керівництвом Володимира Юркевича. Квитки вступу в ціні по 5 і 6 долярів можна набувати в українських крамницях АРКА і ЕКО та при касі.

Відсвяткують день державности в Клівленді

Клівленд, Огайо. (С.К.). — Цьогорічне відзначення дня державности у Клівленді відбудеться старанням УЗО — Відділу УККА в неділю, 30-го січня, о год. 3:30 по полудні, в залі парафії св. Володимира при Стейтовій дорозі в Пармі. З промовою виступить директор Школи Українознавства В. Іванчук, а вокально-музичну частину виповнить баритон Микола Фабрика, під фортепіяновий супровід своєї дружини Ірини, та місцевий пяніст — Ричард Масний, композитор опери „Тріюмф хреста".

В середу, 19-го січня, мейор Клівленду Дж. Войнович офіційно прийме велику делеґацію українців і підпише проклямацію дня державности, а 22-го січня українські прапори будуть на маштах ратушів Клівленду і Парми.

В. МОРОЗ ВИСТУПИТЬ З ДОПОВІДЯМИ

Валентин Мороз виголосить доповідь на тему „Зміни в Москві і українська справа", в Українському Народному Домі в Ірвінґтоні, Н.Дж., в п'ятницю, 14-го січня ц.р., о год. 7:30 вечора, а в Ню Йорку доповідатиме на тему „Українсько-жидівські стосунки і араби" в Українському Народному Домі в неділю, 16-го січня ц.р., о год. 3-ій по полудні.

ПАТРІЯРХ ЙОСИФ ДЯКУЄ ЗА ЛИСТА

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як відомо, свого часу головний предсідник УНС д-р Іван О. Флис послав на руки Блаженнішого Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого листа-подяку за благословення і турботу, яку Блаженніший Патріярх і Голова Помісної Української Католицької Церкви висловив був у зв'язку з розбратом серед української спільноти у З'єднаних Стейтах Америки після XIII Конґресу Українців Америки, долучуючись тим самим до вже раніше опублікованого звернення Владик УКЦеркви і заохочуючи обидві сторони до полагодження спору.

У відповідь на цього листа з Ватикану наспів другий лист від Блаженнішого Отця Йосифа, датований 31-им грудня 1982 року, у якому між іншим пишеться:

„Високоповажаний Пане Головний Предсіднику!

Спасибі Вам за Вашого листа, який потішив мене в цих передріздвяних днях і підніс на дусі, що живе в нас дозріле бажання і творче вміння вести наше організоване життя серед плюралізму думок, ідей і політичних напрямків до одної спільної цілі для добра українського народу.

Хоч переживаємо тепер болючі хвилини, то однак з нагоди Празника Христового Різдва співаймо: „Возвеселімся всі разом нині..." Радіймо нині і веселімся, бо „з нами Бог", Бог зійшов на землю! Тієї Христової радости різдвяної бажаю Вам і Членам Українського Народного Союзу, щоб Ви жили все своє життя нею і в ній, як жили нею наші великі Батьки.

Христос раждається! Благословення Господнє на Вас!

† **Йосиф,** Патріярх і кардинал".

КОРОЛЬ ГУССЕЙН МОЖЕ ПРИЄДНАТИСЯ ДО ПЕРЕГОВОРІВ

Вашінґтон. — Офіційні представники Уряду ЗСА заявили у вівторок, 11-го січня, що вони сподіються, що король Гуссейн приєднається до переговорів щодо палестинського самоуправління. Заява короля може бути зроблена наприкінці наступного місяця, якщо він отримає сильнішу ніж досі підтримку Савдійської Арабії.

Одначе офіційні речники застереглись, що очікувана заява короля втілиться в конкретні переговори з Ізраїлем і Єгиптом лише тоді, як наступить прогрес у справі виводу чужинецьких військ з території Ливану і якщо Ізраїль погодиться на жест доброї волі, наприклад, тимчасово припинити розбудовування нових поселень на західньому березі ріки Йордан і в смузі Ґази.

Для короля важливим є також відношення керівництва Палестинської Визвольної Організації яке обговорювало з королем можливість створення спільної йордансько-палестинської делеґації на переговорах. Не зважаючи на перечислені непевності, речники висловились оптимістично щодо плянів на кінець наступного місяця.

Лідер ПВО Ясір Арафат закінчив у понеділок, 10-го січня, переговори з королем Гуссейном і прибув у середу, 12-го січня, до Москви для переговорів з совєтськими лідерами. Покищо Арафат не виявив нахилу саботувати можливі переговори, і речники Вашінґтону надіються, що совєтські лідери не намовлять його відкинути співпрацю з Йорданією.

Р. Швайкер зрезиґнував

Вашінґтон. — Як повідомив Білий Дім у середу, 12-го січня, секретар здоров'я і громадських служб Ричард Швайкер зрезиґнував зі свого посту, щоб перейти на працю у приватній забезпеченевій фірмі.

Офіційні особи Білого Дому, багато з яких були здивовані цією подією, відмовилися від коментарів, але сказали, що причиною відходу не є політичні мотиви. Крім того офіційні речники заявили, що Швайкер повідомив Президента ще 10 днів тому про своє бажання перейти на працю в приватному секторі.

Резиґнація Швайкера була вже четвертою в Адміністрації президента Реґена і другою за один місяць. Александер Гейґ зрезиґнував з посту державного секретаря минулого червня, секретар енерґетики Джеймс Едвардс відійшов в листопаді, а секретар транспорту Дрю Луїс залишив свій пост в кінці грудня. Минулого тижня Президент назначив Елізабет Дол на місце Луїса.

Чутки про наступника Швайкера відразу зосередилися на Марґарет Геклер, колишній конґресменці Республіканської партії зі стейту Массачусетс, яка програла у виборах у листопаді. М. Геклер, як і Швайкер, виступає проти абортів, справи, яка відноситься до Департаменту здоров'я.

М. Геклер, яка відмовилася розмовляти з репортерами, кажуть, зацікавлена в зайнятті посади секретаря здоров'я.

Суперечності в Сальвадорі ускладнюють справу допомоги

Вашінґтон. — Офіційні представники уряду ЗСА заявили, що не зважаючи на військову кризу в Ель Сальвадорі, викликану непослухом провінціяльного командуючого, президент Роналд Реґен плянує в наступні кілька тижнів засвідчити Конґресові, що ця центральноамериканська країна робить прогрес у справі прав людини, а також у політичному та економічному відношеннях.

Ці самі речники сказали також, що суперечка між міністром оборони Сальвадору генералом Хозе Ґільєрмо Ґарсія і командантом провінції полковником Сіхіфредо Очоа Перезом дещо ускладнила справу, але існує повна згода між Державним департаментом і Білим Домом щодо допомоги Ель Сальвадорові.

Теперішній конфлікт „здається є внутрішнім спором в армії, але він зачіпає урядові та військові особи", — заявив офіційний представник. Як уже повідомлялось у пресі, полковник Очоа розпочав свій бунт минулого четверга, коли йому дали наказ покинути військову службу і зайняти пост посла Ель Сальвадору в Уруґваю. Тоді він відмовився виконати цей наказ і заявив, що не визнає авторитету міністра оборони генерала Ґарсії, обвинувативши його в корупції та неправильному веденні війни проти лівих партизанів.

Останні повідомлення з Ель Сальвадору говорять, що тимчасовий президент

(Продовження на ст. 8)

ЗАБОРОНЯЮТЬ ПОЛЯКАМ ПРАЦЮВАТИ В ЗАХІДНІХ УСТАНОВАХ

Варшава, Польща. — Польські власті відмовились відновити дозвіл на працю польських громадян у західніх службах інформації та в західніх дипломатичних місіях.

Ці дії польського уряду ще більше погіршили і так погані відносини між ЗСА і Польщею.

Посольство ЗСА потерпіло найбільше, бо 41 службовець, тобто п'ята частина місцевого персоналу, буде позбавлена праці в посольстві. Остаточне рішення у цій справі буде прийнято у наступну п'ятницю, 14-го січня, коли будуть видавати дозволи на роботу в чужинецьких установах на 1983 рік.

Дозволи вже відмовлено багатьом перекладачам та іншим допоміжним працівникам різних пресових аґенцій, в тому числі й працівникам газети „Ню Йорк Таймс". У деяких випадках польським працівникам сказали, що вони порушили правила дозволу тим, що „займалися журналістичною діяльністю".

Представники 14-ох чужинецьких організацій засобів масової інформації написали в понеділок, 10-го січняк, листа до міністра закордонних справ Стефана Ольшовского в якому то міністерстві вони є акредитовані, просячи видати дозволи на працю польським громадянам, зайнятим у їхніх агентствах. В листі говориться, що відмова допустити польських громадян до праці „буде мати наслідки, які серйозно порушать здатність виконувати журналістичну діяльність у Польщі".

Західні дипломати повідомляють, що польські працівники американського посольства зазнають переслідувань від польських властей. Коли польські працівники ідуть на працю, їм кажуть показувати свої пашпорти, а коли вечором повертаються домів їх часто затримують в поліції для переслухання.

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН висловив своє незадоволення з приводу того, що видавання пресі певних інформацій, без попереднього уповноваження на це, має неґативний вплив на процес приймання рішень, що торкаються державного бюджету й інших важливих справ. У зв'язку з цим Президент видав розпорядження, що відтепер урядовці Білого Дому мусять перейти перевірку перед тим, як вони дискутуватимуть про справи державної ваги з репортерами.

У ВАШІНҐТОНІ У ПОНЕДІЛОК, 10-го січня ц.р., почалося переслухання у справі ліку Депо-Провера, який вважався майже ідеальним ліком для запобігання вагітности. Цей лік вживався вже у понад 80-ох країнах й його пропаґували численні групи контролі народження дітей, бо єдиний застрик цих ліків забезпечував від вагітности принаймні на три місяці. Проте під час перевірки, — згідно з вимогами Адміністрації харчування і ліків, виявилось, що Депо-Провера спричинює рак у звірят. На підставі цього Адміністрація ліків в 1978 році не дозволила вживання Депо-Провера у ЗСА. Критики цього ліку твердять, що цей лік може спричинити захворіння різного роду раку і також народження деформованих дітей.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН заявив, ще під кінець минулого тижня, що віцепрезидент Джордж Буш поїде до Західньої Европи, щоб там на місці узгіднити певні справи з альянтами З'єднаних Стейтів Америки. При тому він відвідає Західню Німеччину, Швайцарію, Бельгію, Велику Британію, Італію, Францію і Голляндію. Ці відвідини не сподобались совєтським лідерам, які працюють в напрямі, щоб поглибити непорозуміння між ЗСА і Европою. Совєтське пресове аґентство ТАСС заявило, що Р. Реґен посилає свого заступника до Европи, щоб він „повчив західньоевропейських лідерів, як слід триматися визначеної Вашінґтоном політичної і мілітарної лінії".

ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОЇ Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей) Вільям Кейсі признався, що підтримувані ЗСА члени руху спротиву в Нікараґуа перевели цілий ряд підривних акцій, але вони робили це з власної ініціятиви і приналежности до антикомуністичних організацій спротиву до теперішнього прокомуністичного режиму. Кейсі однак заперечив, що Адміністрація президента Роналда Реґена пляново працює в напрямі повалення теперішнього уряду в Нікараґуа. Директор Кейсі зізнавав у цій справі перед Комісією для справ розвідки в Палаті Репрезентантів.

ВІЙСЬКОВА РОЗВІДКА ЗСА поінформувала Уряд президента Роналда Реґена, що Совєтський Союз доставив на Кубу в останньому часі приблизно 140 ракет типу САМ-3, правдоподібно для скріплення оборонної спроможности Куби. Згадані совєтські ракети якими покищо завідують совєтські військові спеціялісти, розміщені переважно довкола столиці Куби Гавани на віддалі 25-30 миль від кордонів міста. Ракети були доставлені Кубі совєтськими транспортовими кораблями у другій половині грудня 1982 року в рамках посиленої достави совєтської зброї, яка почалася ще у половині минулого року. Речники Адміністрації ЗСА заявляють, що на протязі 1982 року Совєтський Союз доставив на Кубу зброю на суму одного більйона долярів.

У ВАШІНҐТОНІ ПАНУЄ переконання, що президент Р.Реґен кандидуватиме на Президента на другу каденцію. Так принаймні думає шеф персоналу Білого Дому Джеймс Бейкер і багато інших найближчих співробітників Президента. Бейкер також переконаний, що Р.Реґен легло виграє майбутні вибори, які, як відомо, відбуватимутьсяк в листопаді 1984 року і, що тоді він, Президент, буде змушений погодитися на підвишку податків, якщо вміжчасі не зменшиться дефіцит в бюджеті Уряду.

РОЗВ'ЯЗКА „ХВОРОЇ" системи соціяльного забезпечення нібито завершується за кулісами. Чимраз більше членів спеціяльної комісії, яку покликав до життя президент Р. Реґен, схильні підтримати здається одиноку можливість розв'язки, а саме піднесення вплат до соціяльного забезпечення, здержання на деякий час вирівняння життєвої стопи, відділення програми від загального урядового бюджету і включення федеральних службовців до цієї системи, що автоматично збільшить вплати на понад п'ять більйонів долярів. Така думка знаходить підтримку також серед членів Конґресу.

ЗАКЛИК
УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ІЄРАРХІЇ В ЗСА З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Дня 22-го січня 1918 року український нарід через свій леґальний Уряд, Українську Центральну Раду в Києві, проголосив відновлення своєї суверенної і незалежної держави, а 22-го січня 1919 року проголосив злуку всіх українських земель в одну соборну незалежну українську самостійну державу, яка, як ми всі знаємо, після трирічної боротьби, улягла чисельно сильнішим силам комуністичної Росії.

Чужа комуністична сила знищила українську національну державу і встановила маріонетковий уряд під назвою Української Совєтської Соціялістичної Республіки. Цей так званий уряд не є правдивим урядом, але знаряддям, через який совєтський російський колоніяльний уряд утискає і переслідує український народ.

Одначе правдивий ідеал самостійности незалежної України живе в серцях і умах українського народу як на поселеннях по всіх континентах, так і в поневоленій Україні, а доказом цього є писання, заклики, „психушки" та судові процеси в сучасній Україні.

Річницю незалежности України святочно відзначують українці у вільному світі в час її жорстокого поневолення. Ця традиція зберігається особливо живою в З'єднаних Стейтах Америки, не тільки українською американською спільнотою, але також в Конґресі ЗСА, як також багато губернаторів і мейорів міст проголошують рік-річно проклямації в їхніх стейтах чи містах, вшановуючи українську незалежність.

Так як 4-го липня, яким відзначуємо День Незалежности ЗСА, є важним в історії американського народу, так само і для нас, українців, є день 22-го січня.

В Америці ми втішаємося повнотою незалежности і свободи і тому ми повинні відзначувати роковини проголошення незалежности України, країни наших батьків і предків.

Тому ми доручаємо нашим парохіям, школам та іншим інституціям в З'єднаних Стейтах Америки відзначувати святочно день 22-го січня, як наше національне свято. Всі українські парохії і школи, повинні влаштовувати з тої нагоди відповідні програми, концерти та святочні зібрання.

Про наші відзначування 22-го січня в Америці будуть напевно знати в Україні з міжнародних передач по радіо. Це піддержить наших братів і сестер в Україні в їхній боротьбі проти гнобителів і в змагу за відродження нової незалежности під Законом Божим.

† **Василь**
Єпископ Стемфордський
† **Стефан**
Архиепископ-Митрополит Филядельфійський
† **Інокентій**
Єпископ Чикаґський
† **Роберт**
Єпископ-Помічник Філядельфійського Архиепископа

У світі

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ речник заявив у понеділок, 10-го січня, в Єрусалимі, що ізраїльське військове командування замкнуло на місяць вищу школу в окупованому на західньому березі ріки Йордан місті Наблус після того, як поранено одного поліціянта під час триденних заворушень в цьому місті. Ізраїльські війська також оточили і закрили доступ до базару, де арабська молодь три дні обкидала камінням ізраїльську поліцію. Демонстрантів розігнали сльозоточивим газом.

ЯК УЖЕ ПОВІДОМЛЯЛОСЯ країни Третього світу продовжують свою семиденну конференцію міністрів у столиці Нікараґуа місті Манаґуа. Проєкт кінцевої декларації був запропонований Нікараґуа і Кубою, яка є головою цього руху неприєднаних країн. В резолюції пропонується гостро засудити військову і економічну політику ЗСА в країнах Центральної та Південної Америки.

КІМ ДАЕ ЮНҐ, опозиційний лідер Південної Кореї, заявив в Ню Йорку, що він повернеться до своєї батьківщини після лікування в ЗСА і що він присвятить себе „боротьбі за демократичні права корейського народу і боротьбі за права людини".

МІЛЬЙОНИ ІТАЛІЙСЬКИХ робітників покинули в понеділок, 10-го січня, свої місця праці вже другий раз на протязі чотирьох днів, протестуючи проти підвищення податків, які коштуватимуть кожного пересічного італійця, згідно з обчисленнями економістів, понад 700 долярів у 1983 році.

ГОЛОВНИЙ СУДДЯ Мехіко заявив у неділю, 9-го січня, що три високі урядовці мексиканського державного монополю нафти признались, що вони приймали хабарі від компанії нафтового обладнання „Гюстон". Хабарі прийняті в різний час доходять до сотень тисяч долярів. В кінці минулого тижня згадані урядовці Ґільєрмо Сервера Флъорес, Хозе Люїс Арґельєс і Ґреґоріо Дельґадо Еррера були арештовані в своїх домах у столиці Мехіко.

ЛІВІ ПАРТИЗАНИ в Ель Сальвадорі розпочали в понеділок, 10-го січня, новий наступ і нову хвилю терористичних актів саме в той час, коли в країні панує політично-військова криза, викликана непослухом одного з командантів провінції. Понад 300,000 мешканців трьох провінцій країни залишилися без електричного світла в наслідок нападів лівих партизанів у неділю і понеділок, 9-го і 10-го січня.

ПОМЕР ПРОФ. С. СТЕЦИК

Ню Йорк, Н.Й. (Є.Ф.). — У вівторок, 11-го січня 1983 року, після довгої недуги у шпиталі помер проф. Степан Стецик, визначний учитель в Україні і на поселеннях, довголітній член Управи Шкільної Ради та відомий український громадський діяч.

Панахида відбудеться у п'ятницю, 14-го січня, о год. 7:45 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку, а похорон — у суботу 15-го січня, в церкві св. Юра в 9:45 год. ранку, а звідти на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Оливна галузка миру Андропова

Одним із перших потягнень Андропова в ділянці кордонної політики була несподівана пропозиція країн Варшавського Пакту на недавній конференції в Парижі заключити „пакт ненападу" з НАТО і тим самим з Америкою.

Хоча ця пропаґандивна „бомба" має усі познаки совєтської „мирової кампанії" в Европі, президент Реґен слушно сказав, що будь-яка відповідь мусить бути узгіднена з американськими союзниками в Европі. Американський Уряд вичікуватиме на дальші, більш серйозні і переконуючі арґументи комуністичного бльоку щодо дійсної настанови Москви і її сателітів.

СССР сьогодні є у центрі посиленої „мирової кампанії", з метою переконати Західню Европу, що нічого їй боятися СССР і його мілітарної коаліції Варшавського Пакту, і тому прийняття совєтсько-сателітньої пропозиції в справі „пакту ненападу", на думку Москви, „принесе мир" в Европі і цілому світі.

На жаль, історія совєтських „пактів ненападу" — ще дуже свіжа в пам'яті соток тисяч і навіть мільйонів живучих ще людей у світі. В 1920 роках Москва підписала ряд „пактів ненападу" з такими державами, як Фінляндія, Польща, Литва, Латвія, Естонія, Румунія і Чехо-Словаччина, не говорячи вже про „пакт ненападу" між Сталіном і Гітлером з серпня 1939 року. За виїмком цього останнього, що його зламав Гітлер своїм нападом на СССР в червні 1941 року, всі інші згадані подібні пакти ламала Москва.

На ділі, ця нова фраза Андропова є призначена на засліплення Европи і для посилення спротиву американських союзників в Европі проти впровадження змодернізованих американських ракет до Західньої Европи для збалянсування сил між СССР і ЗСА.

Реакція офіційних чинників Західньої Европи щодо пропозиції Варшавського Пакту була менш чим літепла і стримана. Заяви урядів Британії, Франції і Західньої Німеччини були осторожні, але без будь-яких виявів захоплення, а навпаки — холодні.

Наприклад, німецькі чинники, хоча твердили, що треба „почекати і побачити" діла Москви і її клієнтів, додали, що пропозиція Праги „не має зовсім нових аспектів", і що згадки про ненапади суверенних держав є відповідно здефініовані в таких міжнародних актах-договорах, як Універсальна Декларація Прав Людини, О Н, Заключний Акт Гельсінкських угод тощо, які виключають і засуджують усякі мілітарні аґресії.

Найбільше несподіване офіційне відкинення пропозиції Андропова прийшло таки від французького уряду. Покликаючися на свою ранішу заяву французьке міністерство закордонних справ додало, що „найкращим способом для будь-якої держави служити мирові є не через додавання нових документів до Хартії Об'єднаних Націй, але йдучи по лінії респектування їх повинностей, і, особливо, невживанням сили".

Приватно, французькі урядові чинники твердять, що пропозиція Варшавського Пакту — це частина ґльобального пляну, з метою — переконати Західню Европу, що вона не потребує нових і змодернізованих американських ракет, бо СССР і його союзники не мають наміру нападати на Західню Европу.

Американські знавці політичних справ переконані, що совєтські стратеги вперто вірять в те, що безнастанна пропаґанда „за мир" так психологічно здеморалізує західньоевропейські уряди, які кінець кінцем виступлять проти розташування нових американських атомових ракет.

На ділі, такий „пакт ненападу" ніколи не буде чимсь більшим як тільки обіцянкою, як і всі інші совєтські пакти, що їх Кремль підписував і послідовно ламав, коли це лиш виходило в його користь.

Друкуємо статтю росіянки Людмили Алексєєвою, що була однією з членів-основників Московської Гельсінкської Групи. Тепер живе в ЗСА. Ця стаття була надрукована в газеті „Українська Думка", 18-го листопада 1982 року. — Ред.

Людмила Алексєєва

РУСИФІКАЦІЯ, А НЕ СОВЄТИЗАЦІЯ

За обсягом своєї території Україна переважає Францію. Населення України досягає 50 мільйонів, з яких 40 мільйонів складають українці. Це найбільший з европейських народів, що не має державної незалежности. Україна придбала її на короткий час у 1918 році під час існування Української Центральної Ради. Від 1922 року статус України, як союзної республіки, було формально закріплено в складі Совєтського Союзу.

Українське селянство вперто опиралося колективізації. Ось чому, починаючи з 1931 року, запроваджено масову депортацію українських селян на східні землі Совєтського Союзу. Лише за перші два місяці 1931 року депортовано 300, 000 осіб.

Опір було зламано в 1932-33 роках, шляхом організації штучного голоду в найкращих хлібних районах України. Не існує офіційних даних про число тих, хто помер того року від голоду. За даними українського Самвидаву, які базуються на підрахунках утрат населення, що посередньо теж відбиті у всесоюзних переписах, у 1932-33 роках, в Україні згинуло приблизно 6 мільйонів населення.

Розправа з українським селянством підірвала можливості українського націоналістичного руху, бо основна маса українського населення складалася саме з селянства, яке в 1926 році нараховувало близько 24 мільйони в порівнянні до 5,5 мільйона міського населення.

Послідовна політика русифікації ведеться в Україні, починаючи з тридцятих років, себто вже півсторіччя. Основний прояв русифікації — це витиснення української мови російською у всіх сферах суспільного життя. Наскільки просувається цей процес, показують дані, подані нижче.

Згідно з всесоюзним переписом населення 1970 року 3 мільйони українців, що проживають в Україні, себто 8,5 відсотка її населення, вважають російську мову рідною. В 1959 році такі люди становили тільки 6 відсотків населення України або на 1 мільйон менше, ніж 11 років пізніше. Для порівняння наведу, що з 9 мільйонів росіян, що проживають в Україні, лише 135 тисяч осіб або 0,2 відсотка російського населення України назвали українську мову рідною, і тільки 2,5 відсотка російського населення України вільно опанували українську мову. А між переписами населення в 1970 і 1979 роках в Україні збільшилося число осіб, які заявили, що їхньою рідною мовою є російська з 13,3 мільйона до 15,5 мільйона. У той же час українськомовних мешканців України зросло з 32,7 мільйона до 32,9 мільйона. Таким чином, за тих дев'ять років кількість мешканців України, які визнали рідною російську мову, збільшилося на 2,3 мільйона, і тільки на 200 тисяч більше громадян заявили, що їхньою рідною мовою є українська мова.

Витиснення української мови відбувається не стихійно, а вживанням цілого комплексу державних заходів, які скеровують демографічні процеси в бажаний для влади бік.

Переселення українців на східні, рідко заселені землі Совєтського Союзу — до Казакстану на Сибір, на Урал, на Далекий Схід — заохочується економічними методами. В той же час заохочується переселення росіян в Україну. В наслідок того з 1959 по 1970 роки чисельність українського населення в Україні збільшилася лише на 3 мільйони, себто менше ніж на 10 відсотків, а російського — на 2 мільйони, себто майже на 30 відсотків. А між 1970 і 1979 роками число українців в Україні зросло з 35,2 мільйона до 36,4 мільйона, себто на 1,2 мільйон або менше ніж на 4 відсотки. У той же час число росіян в Україні зросло на 1,3 мільйона, себто більше, ніж на 14 відсотків — 39,1 мільйона до 10,4 мільйона. Звичайно, це трапилося не наслідком природного занепаду українського населення та приросту російського населення, а в результаті переселень, які реґулює держава. В 1970 році російське населення України мало більше 9 мільйонів осіб проти 35 мільйонів українців. А в 1970 році, як щойно сказано, жили в Україні вже 10,4 мільйона росіян. При тому майже 85 відсотків росіян мешкає в містах і промислових центрах. Вони там складають 70 відсотків населення, що залишає для українців лише 30 відсотків.

Впровадження російської мови починається з дошкільних дитячих установ. В Україні переважають російськомовні дитячі ясла та дитячі садки. Але й ті, що вважаються українськими, сильно зрусифіковані, бо під час підбору кадрів виховників перевагу віддається росіянам і зрусифікованим українцям.

Більшу частину вищих шкіл в Україні зрусифіковано: вступні іспити та початкова стадія навчання в них ведуться російською мовою. В столиці України Києві викладання проводиться українською мовою лише в університеті та й то

(*Закінчення на стор. 7*)

Михайло Кучер

Західнє ембарґо і економіка СССР

Совєтський академік П. Лобанов дав таке інтерв'ю кореспондентові „Литературной газеты":

„Відповідає правді, що США мають у порівнянні з іншими країнами значно кращі природні умови для хліборобства... Добра якість ґрунту, сума активних температур, сума опадів, довжина веґетативного періоду сприяють високим урожаям".

У ЗСА більше 60 відсотків орної землі знаходиться там, де падає 700 мм дощів, а в СССР тільки 1.1 відсотка.

А що Совєтський Союз? Величезна рівнина, гладенька як стіл, немов запроєктована для хліборобства. Від Карпатських гір до річки Єнісей — родючий чорнозем. Ширина його доходить до тисяч верств, площа сто мільйонів квадратових кілометрів.

Совєтський Союз купує хліб за кордоном і то багато. Недавно у „Ню Йорк Таймсі" було надруковано лист американського економіста, професора університету, який доводив, що Совєтському Союзові дешевше купувати хліб за кордоном, як самому його вирощувати. Совєтський Союз вивозить сировину і півфабрикати, здобуті незвичайно дешевою робочою силою, і за вторговані гроші купує за кордоном зерно, до того ж грабує сателітні країни.

Як же впливає західнє ембарґо зерна і технології на Совєтський Союз? Без наведення чисельних статистичних таблиць, які цікаві тільки фахівцеві, обмежимося висновками економістів, здебільшого колишніх — совєтських, які опинилися на Заході, або із відомостей пересланих на Захід.

Не можна бути цілком певним, що західнє ембарґо поставить Совєтський Союз на коліна. З великою певністю можна твердити, що жадне ембарґо не поставить Совєтський Союз на коліна. Жадні спроби вплинути на СССР економічними засобами, не змінять фундаментально політику авторитарної держави, особливо такої, яка займає 13 відсотків та володіє величезними ресурсами сировини.

Можна сказати, що вираз „поставити на коліна", дещо журналістичний, а не економічний. Це так. Все таки західнє економічне ембарґо може дошкульно пошкодити Совєтському Союзові.

Можна почути думку, що совєтський комунізм окрема цивілізація. Економіка СССР також керується своїми законами, які не все зрозумілі Заходові.

Щодо сільського господарства, то резерви нема. Багато уже років хліборобство СССР працює на максимумі, себто з найбільшим напруженням. Куплене за кордоном зерно — це тільки додаток до того „максимуму". Справа в тому, що режим Совєтського Союзу може обійтися без купленого за кордоном хліба, запровадить картки (вони вже є в деяких районах) та інші обмеження, за які не відповідає перед народами. Пояснення завжди те саме — тимчасові труднощі. Інша справа як чергові обмеження вплинуть на народи Совєтського Союзу. Стануть вони більш слухняні, почнуть краще працювати, як це вплине на закордонну політику?

Із закупівлею за кордоном технології справа така ж як з закупівлею хліба. Економіка Совєтського Союзу не ринкова. Свою технологію за кордоном Совєтський Союз не продає, бож такої не має. Отже купує капіталістичну технологію і одночасно продукує свою погану, і від своєї поганої не відмовиться. Тому технологія Заходу не являється єдиним, або головним джерелом совєтської продукції.

А тоді, як з ембарґо? Без сумніву воно знижує ріст продукції Совєтського Союзу та економіки. Та невідомо — як наслідок — чи зменшиться воєнна загроза, бо промисловість СССР — погана?

Історія дає нам недвозначну відповідь на таке питання. Аґресивність режимів має джерело не в економіці, а в політичних доктринах. Докази: Німечина, Японія, Совєтський Союз.

Очевидно довгий економічний бойкот, якщо такий можна зреалізувати, врешті відчує воєнна продукція СССР. Одначе сьогодні навіть слабенька країна може знищити людство.

Роман С. Голіят

СУСПІЛЬСТВО В РОЗКЛАДІ

„USSR: The Corrupt Society. The Secret World of Soviet Capitalism", by Konstantin Simis, 316 pages, hard cover, $14.95. New York, 1982.

II.

Автор стверджує, що в большевицькій системі статистичні дані майже не відповідають правді, бо навіть як контролери і бачать приписку — в реванші за услуги керівників підприємств, примикають на те очі. Керівники підприємств чи фабрик запрошують контролерів на лови, дають їм подарунки, ба навіть запрошують їх до розвагових готелів. У Куйбишеві, над Волгою в парку збудовано готель для інспекторів і шаржі. В готелі осібні кімнати призначені для гостей включно зі савною. Висока огорожа з кільчастим дротом й постійна сторожа відмежовували цей готель від решти міста. Готелеві прибиральниці крім своєї щоденної праці, мали завдання спати з приїжджими гістьми. Для насолоди гостей і місцевих лідерів Куйбишева в савні відбувалися оргії. Готелева сторожа часто заманювала до готелю молодих та малолітніх шкільних дівчат, де їх насилували й фотографували, а опісля застрашували, що ті знімки пішлють до директора школи, або їхнім батькам, як тільки вони відмовляються бути до диспозиції готелю.

Більшість з молодих дівчат, яка перейшла жах терору, ставала готелевими повіями. Однак одна з відважних дівчат розповіла про цей злочин своїм батькам, які почали домагатися покарання злочинців. Аж щойно, коли ця справа стала голосною в Москві, що, мовляв, у Куйбишеві трапилися випадки знасилування, на судовій розправі в Куйбишеві засудили на 6 років в'язниці одного зі сторожів. Керівника готелю не судили, бо місцеве комуністичне правління до цього не допустило. (стор. 131)

Кожний знає, що совєтська держава є монопольним власником усіх засобів продукції і всієї землі, та що приватне підприємство в СССР — це проступок супроти держави. Одначе, навіть ті, які там живуть знають, що в СССР є багато приватних підприємств побіч державних фабрик. Галузь приватних фабрик поширена по цілій державі; ті фабрики виготовляють продукти вартости сотки мільйонів, а може більйонів рублів. Крім Москви, є ще багато інших центрів підпільного виробництва, як: Одеса, Рига, Тбілісі й багато інших. Це приватні фабрики, де виготовляється: взуття, нова мода светерів і взуття, яку копіюють із західніх взірців, панчохи, спідню білизну, жіночі торбинки й модерну західню касетну музику й інше. Там існують компанії і звено родин, яке є власниками десяток фабрик і мультимільйонового капіталу та має доступ до ринку збуту своїх товарів. Ті, так зв. ліворучні товари виробляється тими самими машинами, якими володіє і має над ними нагляд цей самий персонал, який існує і над офіційними, тобто державними продуктами. (ст. 147).

Сіміс згадує про те, як він обороняв жида, мільйонера, в Москві, якого засудили на 15 років в'язниці. Сіміс запитав його, чому він, нагромадивши мільйони рублів і маючи 70 років, не звинув свого бизнесу, то цей підсудний мільйонер відповів Сімісові, що його, підсудного, життям був його бизнес (стор. 148). На іншому місці автор згадує, як жиди, ветерани Другої світової війни заложили фабрику синтетичних виробів. За кілька років вони стали мультимільйонерами. Коли про них почали писати в газетах, вони підплатили урядовця в Москві, який за півмільйона знищив доказовий документ, що був приготований до судової розправи.

Автор стверджує в дальшому, що в наслідок історичних причин підпільний купецький світ у великих містах Росії, України і Балтійських республіках є в жидівських руках. Після лютневої революції, жиди, які були позбавлені всякого права за царської Росії, кинулися до бизнесу, а більш талановиті пішли в школу й включилися у ряди комуністичної партії. (стор. 153). Коли в Москві КГБ забрало в одного жидівського підприємця 200 мільйонів рублів і на допиті спитали його пощо ж йому такої великої суми грошей, то він відповів, що він плянував зробити 220 мільйонів — одного рубля з кожного громадянина СССР.

Підпільна торгівля є тумором корупції. Немов краплина води, це віддзеркалює нечесність цілого совєтського світу. Так, як людина не може жити без повітря, так приватні підприємства не могли б просперувати, якщо б не цей факт, що совєтська держава й суспільство — однаково нечесні і є в стані розкладу від гори вниз (стор.179).

Із 1932-го року громадяни Совєтського Союзу можуть змінювати місце замешкання тільки за апробатою поліції. Автор стверджує, що на те, щоб дістати поліційний дозвіл на постійне перебування в Москві треба було заплатити в роках 1970-80 від 2,500 до 3,000 рублів. Не тільки поліція бере хабарі. Автор перелічує багато інших дер-

(*Закінчення на стор. 7*)

ОСТАННІМ ЧАСОМ Совєтський Союз привіз на Кубу понад 140 нових ракет типу САМ-3. Ці ракети прибули в кінці грудня минулого року, завершуючи другий рік підряд постійних поповнень важкої зброї на Кубу, яка є найбільшою військовою силою в цьому районі.

Дописи з життя громад, установ, організацій чи осіб мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками й писати розбірливо. Дописи слід надсилати до десяти днів після відбуття даної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи й правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища, не скорочуючи їх. У випадку англійських імен чи назв треба дати в дужках і їх.

Юліян Мовчан

МИРОНОВІ СУРМАЧЕВІ — 90 РОКІВ !

III.

Ой як тяжко було показатися бідному Івасикові на очі, за що він, півторарічний хлопчина, має терпіти таку муку — він такий гарненький, такий веселий, таке невинне й правдиве янголятко...

„Приступив я до його ліжечка. Івасик розплющив свої сині оченята, підвівся і,ставши на ноги, простягнув до мене свої завинені рученята і сказав: „Папа, руці — буба". Це були його останні слова... Руки, груди, шия — все було попарено... Я був би дав йому свої руки і своє життя, аби він був здоровий, але так неможливо... Лікар його оглянув і сказав, що дитина задуже попарена і що кров його вже не працює, і тому Івасик не перенесе того поранення... Його нам більше вже не показали... Я з дружиною був у шпиталі цілу ніч і вранці Івасика вже забрали і нарядили. Лежав він у похоронному заведенні вбраний, підмальований і гарний, але...неживий".

Потім причина попарення Івасика вияснилась: недбальство жінки шваґра. Запарюючи муку для телят, вона поставила великий баняк з гарячою водою на долівку в кухні, а сама десь вийшла. Хлопчина побачивши воду в баняку, подумав, що це та сама вода, що в криниці, де він любив хлюпатися, і тому вскочив до баняка з окропом.

Тяжко переживав цю трагедію Сурмач... протягом двох тижнів він вирішив самоізолюватися і нічого не їсти, бо це вважав був найкращою методою якось вилізти з цього горя. Відпала охота до бизнесу. Вести радіопрограму віддав Залорецькому. Приятелі пропонували йому звернутися до лікаря, але він цього не зробив, бо вважав, що найкращим лікарем є час. І він не помилився.

„Сурма" — світова централя

Популярність „Сурми", як крамниці, де можна набути все, що тільки бажає українська культурна „душа", швидко стала поширюватися не тільки в Америці, але майже по цілому світі. Хто тільки не звертався до Сурмача не лише в справі придбання потрібної книжки, платівки, чи якогось мистецького виробу, але й не раз з проханням дістати пораду — як прибути до Америки, як видати книжку, до кого звертатися в справі матеріяльної допомоги і т. д.

Писали до нього не тільки книгарі та видавці, але і письменники, мистці і взагалі ті, які в післявоєнному лихолітті потребували якоїсь допомоги — передусім матеріяльної. Звичайно, він робив все, що міг у тих умовах, і якщо не міг він сам нічим матеріяльно допомогти, то принаймні скеровував потребуючих туди, де можливо була невелика надія на таку допомогу. Переглядаючи його архів, можна побачити листи від таких відомих наших письменників та мистців, як Богдан Лепкий, Дмитро Донцов, Микола Угрин-Безгрішний, Лев Ясінчук, Ілля Киріяка, Павло Печеніга Углицький, Олександр Кошиць (з цими двома дуже багате листування), та багатьох інших.

У жовтні 1920 року Сурмач видав перше число журналу під назвою „Базар"— „місячник для справ промислу, торгівлі та просвіти". Богдан Лепкий погодився написати статтю до кожного числа „Базару", за що Сурмач платив йому 10 долярів за кожну статтю — у той час досить велика допомога для людини, що жила в напівголодному Берліні. І ось, в одному з своїх листів до Сурмача Лепкий пише: „Батьку, якби не Ви, я б тут здох як пес"...

Або ось лист, який написав К. З. Рибка 1928 року з далекого Тієн Сіну в Китаї: „Ми, українці, закинуті злою долею в далеку китайську землю, вже ось десять років відірвані від всього рідного, не маємо засобів, щоб мати бодай одну українську газету, звідки б ми довідалися, що діється в Україні або як живуть наші земляки на інших землях... Добули випадково Вашу адресу і звертаємося з проханням допомогти нам нав'язати зв'язок з українською американською січовою організацією"...

І Мирон Сурмач допоміг.

Також допоміг книжками А. Незбінкові 1923 року, який опинився в Північній Африці, Гай-Гаєвському в таборі полонених у Щепюрні (Польща) 1922 року і багато іншим.

Треба при тому зазначити, що хоч Сурмач мав не поганий бизнес щодо розповсюдження книжок, журналів і т. д., проте, — як він це підкреслює, тільки українська пісня і музика „поставила мене на ноги". В цьому в значній мірі йому допомогло те, що він зумів нав'язати зв'язок з такими великими американськими компаніями виробництва платівок, як „Колюмбія" та „Окей", які виробляли платівки високої якости. Зокрема, компанія Колюмбія видала „Вечорниці" Ніщинського, „Заповіт" Т. Шевченка, як також співи нашої світової слави співачки Соломії Крушельницької.

У 1950-их роках в „Сурмі" працював один з найвидатніших українських письменників на еміґрації Микола Понеділок.

Від 30-ти — до 30,000 фунтів меду на рік

Але Мирон Сурмач має ще й інше „габі" (замилування) — це бджоли. Він так і каже: „Моя розрада — бджоли". Бо ще давно — в „старім краю" в дідуся Стронціцького в Желдеці він „бавився" з бджолами і любив ласувати солодким медом.

І тому, 1952 року, маючи вже 59 років і бажаючи „бодай 10 років прожити як Бог приказав щирому українцеві — на свіжому повітрі, між деревами і квітами і де б було місце і для себе і для дорогих бджілок", він з дружиною нарешті вирішив поселитися 30 миль від Ню Йорку — в сільській околиці Седл Ривер. Крім бажання після гамірного й закуреного Ню Йорку побути знову на лоні природи, він мав також бажання зайнятися пасічництвом — одно з найкращих його замилувань. І він зайнявся. І він цим самим сполучує „приємне з корисним". А ось чому: в той час, коли 1927 року він у своїй „Сурмі" на рік продавав заледве 30 фунтів меду, тепер завдяки своїй „Сурмачівці" в Седл Ривер він збирає і продає (або споживає) 30 тисяч фунтів доброякісного меду на рік! В 1,000 разів більше!

Але справа не тільки в „бизнесі". Одна з причин, чому наш ювілят так замилується своїми бджілками" є його віра в мед, як продукт, який дуже корисний для людського здоров'я. Правда, він має ще інші поради або „рецепти", як довше прожити і як найменше ходити по лікарях, а тим більше вилежуватися по шпиталях, які з кожним роком здирають із пацієнтів майже астрономічні суми грошей навіть в тих випадках, коли пацієнтові нічим не можуть допомогти. (Вперте відволікання із запровадженням т. зв. соціялізованої або удержавленої медичної опіки в ЗСА, що вже здійснено майже в кожній країні світу, є анахронізмом, якого вже більше не можна толерувати).

Передусім, йдеться про дієту. На думку Мирона Сурмача, їсти треба лише „поживу просту, що не підлягає перерібкам. Оминати цукор, соси, білий хліб, булки, тістечка, содові води, морожене і все смажене. Треба їсти варену або печену рибу, баранину, куряче м'ясо чи інше м'ясо без товщу, їсти овочі та городину. Коротко кажучи, дві частини вуглеводнів, одну частину — товщів та одну частину — білків. Пити треба звичайну чисту (джерельну) воду — одна склянка денно на 20 фунтів ваги даної людини" (ст. 149 його „Історії").

Та, не зважаючи на це, наш ювілят 1952 року, тобто, на 59-му році життя, дістав серцевий удар. Але те, що він на протязі наступних 30 років не тільки не дістав другого удару серця, але почуває себе цілком добре, він завдячує не тільки своїй дієті та руханці („кожного дня треба „шпацерувати" яких 3 милі, дихати згідно з порадами Томаса Гейса"), але також споживанню свіжого й доброякісного меду.

І ось тепер, переступивши 90 років свого трудолюбивого і повноцінного життя, Мирон Сурмач хоч із певною ностальгією за минулим, але одночасно з гордістю міг написати такі знаменні слова:

„Минули роки, нема вже моєї вірної дружини. Померла тихо, відійшла у вічність в 1969 році. Виходжу в сад, на город, де ще ростуть посаджені нею квіти, стаю в тіні ласкавої липи і могутнього дуба, спиняю око на берізках і згадую її, наше щасливе життя, згадую мою книгарську діяльність, мою 'Сурму' з сотнями і тисячами людей, що відвідали її, дивлюся на пройдений шлях і кажу собі, що життя було гарне, життя повноцінне. А змістом його була моя любов до книжки і любов до мого народу,

(*Продовження на ст. 8*)

ПРОТОКОЛ

30-ої КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ В ДНЯХ ВІД 24-го до 28-го ТРАВНЯ 1982 РОКУ У РОЧЕСТЕРІ, Н. Й. У ГОЛІДЕЙ ІНН — ДЖЕНЕСІ ПЛЯЗА.

(4)

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

Це вже мій четвертий конвенційний звіт, як члена Головного Екзекутивного Комітету, на якого обрала мене вперше Конвенція УНСоюзу в 1966-ому році. Звітувати тут перед Вами це для мене не лише обов'язок, але і велика честь, бо вважаю цей наш збір українським союзовим парляментом. Тому 16 років повірила мені Конвенція цей пост, який у перших двох каденціях мав різні назви, але мав подібні обов'язки, які за ці чотири каденції змінялися в тому, що постійно зростали. Хоч вибрала мене Конвенція в 1966-ому році, я вибрав УНСоюз ще в 1949-ому році, як тільки прибув до Америки. Тоді я сам вибрав УНСоюз, як і багато з Вас, не для гроша і не для слави, але з бажанням працювати в рідній установі для добра рідного українського народу.

Вмістити в конвенційному звіті точний звіт з моєї праці в подробицях дуже важко. Тому обмежуся у цьому звіті до основних даних та підсумків за чотири міжконвенційні роки, сподіючись, що Ви, союзові діячі, а зокрема секретарі Відділів, можете самі оцінити цю працю, бо зустрічаєтесь з її вислідами майже щоденно, працюючи в терені, та самі докладно обізнані з нею.

Згідно з постановами статуту УНСоюзу, до обов'язків і відповідальностей головного секретаря належить:

— Перевірка та оформлювання аплікацій на нові грамоти забезпечення і зв'язані з цим контакти із секретарями Відділів, організаторами, лікарями і шпиталями, як також із реасекураційною установою та з установою, яка переводить для нас перевірку аплікантів на вищі суми забезпечення;

— Виготовлювання та висилка грамот забезпечення, як також висилка секретарям Відділів членських відзнак і платничих книжечок;

— Виготовлювання і вдержування картотек членів, підготовка та друк місячних виказів членів Відділів і оформлювання всіх змін у стані членства на основі місячних звідомлень, одержаних від Відділів;

— Виготовлювання та вдержування картотек IBM і книг для обліку - статистики стану і руху членства по Відділах, по стейтах і провінціях, по клясах та сумах забезпечення, виготовлювання і проголошування місячних звідомлень Рекордового Відділу;

— Виготовлювання річних звітів про рух і стан членства для забезпеченевих властей та для оцінки грамот (начислення резерви);

— Зберігання документів забезпечення членів та кореспонденції й архівів Відділів;

— Оформлювання змін кляси та суми забезпечення членів, змін імен, прізвищ і спадкоємців, змін у плянах платности вкладок, та виготовлення і видача додаткових договорів про подвійне забезпечення і забезпечення платника;

— Виготовлювання і висилка повідомлень про платність вкладок, вдержування евіденції про час виплати вивінувальних грамот і висилка таких повідомлень, як теж вдержування евіденції про час виплати грамот Р-20, Р-65 та 0 і висилка таких потверджень про повністю заплачені вкладки;

— Обчислювання винагород за приєднування нових членів, як також винагород предсідникам і касирам Відділів;

— Виготовлювання і висилка аплікацій на виплати допомог, аплікацій на грошові звороти і заяв на посмертні виплати;

— Висилка книг, друків та різних допоміжних матеріялів секретарям Відділів і організаторам;

— Протоколування засідань Головного Екзекутивного Комітету і Головного Уряду та проголошування в офіційному органі звітів головних урядовців та всіх резолюцій, ухвал, директив і рекомендацій, які мають більше значення;

— Поладнування всіх справ із забезпеченевими властями стейтів і провінцій, в яких УНСоюз веде забезпеченеве підприємство;

— Ведення загального листування УНСоюзу;

— Обслуга секретарів та організаторів і служба членам, яка вимагає ведення широкої кореспонденції не лише зі секретарями Відділів, організаторами і членами, але також з лікарями, шпиталями, реасекураційною установою та установою, яка переводить перевірку аплікантів на вищі суми забезпечення.

Усі ці праці виконує група відданих службовиків Рекордового Відділу, яка має досвідчених працівників із фаховим знанням життьового братського забезпечення. Це наш „тім" — дружина союзової праці, до якої і я належу та нею горджуся. Складаючи членам цього нашого „тіму" подяку за їхню віддану працю та щиру братерську співпрацю між собою, назву їх тут для союзового конвенційного рекорду за роками служби в Головній Канцелярії: Стелла Раєн, Меланія Мілянович, Ярослава Левицька, Іванна Коць, мгр Наталія Залуська, Ольга Парубчак, Михайло Юзенів, Діонізій Смотрич, Данута Ясінська, проф. Павлина Данчук, Богуслава Полішук, д-р Марія Кобринська, яка у звітовому часі відійшла на заслужену пенсію, але ще в потребі допомагає нам у праці, та Марія Шевчук, яка працює неповні години. Всі ми дружньо разом стараємося виконувати наші праці скоро і точно, допомагаючи один одному та кожночасно заступаючи свого товариша праці в часі відпустки чи занедужання.

Подяка за співпрацю належиться теж службовикам інших Відділів Головної Канцелярії, редакторам „Свободи" та „Українського Тижневика", службовикам і працівникам Видавництва „Свобода", членам Головного Екзекутивного Комітету і членам Головного Уряду.

Почуваюсь до обов'язку в цьому звіті скласти сердечну подяку і признання нашим секретарям Відділів, які є нашими найближчими співробітниками та репрезентантами в терені. Тут належить повторити й підкреслити, що головний тягар праці УНСоюзу, як братської забезпеченевої та громадської установи, лежить на плечах наших секретарів Відділів. Тільки завдяки відданості та посвяті цих наших діячів, які ведуть муравлину працю в терені, УНСоюз може вести свою багатогранну діяльність у службі нашому членству та цілій українській спільноті. Ми всі в Головній Канцелярії високо цінимо важливу працю секретарів Відділів, з ними співпрацюємо і стараємось їм допомагати із „запілля", як нашим „воякам на фронті", у полагоджуванні всіх справ та постачанні матеріялів, інформацій, вияснень та порад. Без муравлиної праці цих наших відданих секретарів Відділів не був би УНСоюз найбільшим та найсильнішим і не вдержав би своєї провідної ролі в українській громаді. На жаль, теж і в останньому році перед цією Конвенцією понесли ми болючі втрати в рядах цих наших союзових патріотів - „фронтовиків". До подаваних щорічно у моїх звітах списків померлих діючих, або колишніх секретарів, прошу прийняти цю нову листу тих, пам'ять яких ми тут вшановуємо та будемо зберігати в історії нашого УНСоюзу: проф. Іван Сквіртнянський - секретар 46-го Відділу, Микола Чомко - секретар 144-го Відділу, Іван Гуцайлюк - секретар 147-го Відділу, Матвій Політило - секретар 192-го Відділу, Роман Тенетило - секретар 201-го Відділу, Микола Оленчук - секретар 279-го Відділу, Андронік Копистянський - секретар 327-го Відділу, Степан Боберський - секретар 333-го Відділу, Степан Возьний - секретар 357-го Відділу, Михайло Семків - секретар 379-го Відділу, проф. Ілля Курман - секретар 408-го Відділу, Петро Вербовецький - секретар 436-го Відділу, проф. Надія Литвиненко - секретар 457-го Відділу і Павло Маряк - секретар 476-го Відділу.

Відійшли від нас у звітовому часі (за чотири роки) союзові діячі, колишні члени Головного Уряду, які вклали багато праці в розбудову УНСоюзу, а саме д-р Володимир Ґалан, Василь Гузар, Володимир Дідик і Іван В. Іванчук, які були почесними членами Головного Уряду УНСоюзу, та д-р Михайло Данилюк, колишній головний радний і головний контролер УНСоюзу.

Вшановуючи їх пам'ять та підсумовуючи ці дошкульно болючі втрати, ми повинні із ще більшою свідомістю потреби відповідного поповнення рядів цих наших ідейних діячів робити всі можливі старання для включення в ряди наших членів та активістів якнайбільшої кількости свідомої української молоді, яка має прийти нам на зміну по Відділах; як теж у Головному Уряді УНСоюзу. З тією метою треба поборювати поширене в наших громадах збайдужіння до свого рідного-українського та посилити наші старання зацікавити нашу молодь діяльністю УНСоюзу для добра наших громад та нашого українського народу.

Наша забезпеченева служба

Наша забезпеченева служба власникам понад 83,000 грамот починається від оформлювання аплікацій на нові грамоти, а кінчається на видачі документів для виплат належностей членам за життя, чи їхнім спадкоємцям після їх смерти. Це включає повну обслугу секретарів Відділів та широку забезпеченеву і братську службу членам УНСоюзу.

Окрему увагу в нашій забезпеченевій службі присвячуємо листуванню із секретарями Відділів, організаторами та поодинокими членами і кандидатами в члени. Висилаємо теж спеціяльні листи з пропозиціями членам набувати нові грамоти забезпечення, повідомляючи їх рівночасно про закінчення важности, чи виплачення їхніх грамот. Я стараюся листуванням і телефонами допомагати нашим секретарям у праці та у приєднуванні нових членів, чи теж підвищуванні забезпечення членів, або в поновному їх забезпечуванні. Таких аплікацій на нові грамоти ніколи не записую на себе, як організатора, тільки передаю їх секретарям Відділів, бо вважаю своїм обов'язком допомагати їм за заохочувати їх до праці, а не змагатися з ними у приєднуванні нових членів. В нашому листуванню з членами та кандидатами в члени ми завжди стараємось показати професійність УНСоюзу у життьовому забезпеченні та рівночасно вияснити і вказати на всі додаткові користі, що їх дає членам УНСоюз, як братська забезпеченева і допомогова установа. Цим ми можемо найкраще поборювати сильну конкуренцію комерційних забезпеченевих установ.

Для покращання і поширення забезпеченевої служби УНСоюзу своїм членам були введені у звітовому часі такі новості:

Максимальні суми забезпечення

Підвищено кількакратно максимальні суми забезпечення у відповідних вікових групах, у висліді чого тепер зобов'язують такі:

Вік	Максимальна сума забезпечення
0-15 років	$ 25,000
16-40 років	100,000
41-45 років	50,000
46-50 років	25,000
51-55 років	15,000
56-60 років	5,000
61-65 років	3,000

Забезпечування без лікарських оглядин

Підвищено суми забезпечування без вимоги лікарських оглядин до таких вікових меж та максимальних сум забезпечення:

Вік	Максимальна сума забезпечення
0-35 років	$25,000
36-45 років	10,000
46-50 років	5,000
51-55 років	3,000
56-60 років	1,000

У віці від 61 до 65 років дозволене забезпечування без лікарських оглядин на суму $500 у випадках відновлювання забезпечення члена, який виплатив вкладки попередньої грамоти, коли його вивінувальна грамота дозріла до виплати, або коли вигасла важність його грамоти.

Ґарантовані студійні позички

Введено ґарантовані студійні позички для членів департаменту молоді, коли вони будуть забезпечені у віці від 0 до 10 років на суми від $15,000 до $25,000. Такі ґарантії позичок видає УНСоюз разом з грамотами забезпечення кляси Р-20, згідно з наступною таблицею вікових меж та сум забезпечення:

Вік	Сума забезпечення	Сума позички
0- 4	$15,000	$5,000
0- 4	25,000	7,500
5-10	15,000	4,000
5-10	25,000	6,000

Такі позички зможуть одержати члени тільки на оплати студій. Їхня відсоткова стопа виносить тільки 3% річно. Позички мають члени сплатити у 20 рівних квартальних ратах, починаючи від 3-го місяця після закінчення студій.

Виплачене забезпечення для власників дозрілих вивінувальних грамот

Для власників дозрілих вивінувальних грамот введено можливості закуплення вповні виплаченого забезпечення за повну суму вивінування, або її частину:

1. Закуплення вповні виплаченого забезпечення на таку саму суму, як сума вивінувальної грамоти члена, за відповідно до віку члена частину суми вивінування і виплата решти суми вивінування готівкою.

2. Закуплення на повну суму вивінування вповні виплаченого забезпечення на вищу суму від вивінування, що її можна набути в даному віці члена одноразовою вплатою суми вивінування.

У звітовому часі не увінчались успіхом наші старання ввести нові грамоти забезпечення в УНСоюзі. Ми мали в пляні ввести нові кляси термінового забезпечення на 15, 20 і 25 років із зменшуваною сумою забезпечення та нову грамоту пенсійного забезпечення. На жаль, у поладнуванні цих справ натрапили ми на труднощі, бо наші актуарії не могли присвятити УНСоюзові стільки часу. Тоді ми покинули цю фірму актуаріїв та заанґажували нового актуарія, Семена Урду, фірма якого обслуговує вже багато інших братських забезпеченевих установ. Але саме в тому часі вийшли нові закони про почитність грамот забезпечення („рідабіліті") і наш новий актуарій мусів зайнятися в першу чергу виготовленням проєктів всіх наших грамот із такими текстами, які відповідали б цим новим вимогам забезпеченевих урядів стейтів та провінцій. В додатку до цієї праці, яка ще досі не закінчена через повільне полагоджування таких справ у стейтових урядах, прийшла тепер праця над таким же пристосуванням до нових вимог почитности наших аплікацій на забезпечення. Ми тепер усе ще в процесі старань дістати апробати нових текстів грамот та аплікацій. Вслід за цим, ми поведемо більше інтензивні старання при допомозі актуаріїв для введення нових грамот забезпечення, як теж плянованої перевірки - зміни наших теперішніх грамот, тобто ревізії їхніх вкладок, зворотних вартостей, дивіденд та організаторських винагород.

У плянуванні цих змін допомагає нам фахівець братського життьового забезпечення Джеймс Балу, якого заанґажував Головний Екзекутивний Комітет для переведення студій нашого забезпеченевого діловодства і його потреб.

До нашої забезпеченевої служби слід зарахувати теж один із фільмів, що їх виготовляє на замовлення УНСоюзу відомий фільмовий продуцент Славко Новицький. Цей фільм на 12 хвилин матиме назву і тему „УНСоюз - життьове забезпечення плюс". Він мав би бути допоміжним матеріялом для наших секретарів та організаторів, які одержали б його копії для вислітлювання по своїх громадах. Другий фільм Славка Новицького це фільм з історії українського поселення в Америці, який буде вже вкладом УНСоюзу для добра української спільноти. На тлі історії українського поселення буде теж представлений УНСоюз та його роля в житті нашої громади.

Вишкільна праця

У звітовому часі відбувся один центральний курс для секретарів та організаторів на „Союзівці". На цьому курсі я був одним із викладачів. Курс був безсумнівно успішним, як складом курсантів, так і вислідами праці цих курсантів після закінчення курсів. Цей курс, як теж ряд коротких курсів по Округах у зв'язку зі зборами Округ, організував наш головний організатор Василь Оріховський, за яким докладніше слово про такі курси.

З нашим прицілом на молоде покоління українців Америки і Канади, якому ми хочемо дати в УНСоюзі потрібне життьове забезпечення та інші користі братського забезпечення, треба нам шукати за курсантами, а потім організаторами серед молодого покоління, бо тільки такий організатор зможе переконливо промовити до кандидата в члени УНСоюзу. Тому нашою конечністю є заанґажувати до праці в УНСоюзі молоде покоління, яке з відповідним фаховим вишколом могло б пропаґувати забезпечення УНСоюзу та інші користі з приналежности до нього серед молодших ґенерацій українців Америки і Канади. Маємо труднощі в пошукуванні таких надійних кандидатів на організаційну працю, але стараємося їх перебороти, а потрібні фонди на їхній професійний вишкіл маємо. Так узброєні наші репрезентанти з молодшого покоління не мали б труднощів у поборюванні конкуренції комерційних забезпеченевих установ, коли УНСоюз дає своїм членам значно більше, як самі грамоти забезпечення.

У звітовому часі ми старалися дати відповідний вишкіл тим секретарям та організаторам, що їх ми мали, не лише на курсах, але також широким листуванням з ними, телефонічними розмовами та особистими зустрічами.

Вдержування документів і протоколів нарад

До обов'язків головного секретаря належить зберігання всіх важливих документів УНСоюзу та зладжування і вдержування протоколів нарад засідань Головного Уряду та Головного Екзекутивного Комітету. В нашому новому будинку ми належно впорядкували всі архіви і маємо доступними кожної хвилини всі документи забезпечення нашого членства.

Згідно з пострановами статуту, головний секретар має теж проголошувати в офіційному органі УНСоюзу звіти головних урядовців, усі прийняті резолюції, рекомендації та ухвали і завваги, які мають більше значення для УНСоюзу. Резолюції, рекомендації та всі ухвали були завжди поміщувані у „Свободі" та в „Українському Тижневику" протягом декількох днів після закінчення нарад, чи то Головного Екзекутивного Комітету, чи річного засідання Головного Уряду. Але виготовлення протоколів річних засідань Головного Уряду, для якого треба відчитати запис всіх дискусій із звукозаписної стрічки, забирає багато часу і тому такі докладні довгі протоколи розміром 450 до 500 сторінок машинопису не можуть появитися у „Свободі" скоріше, як при кінці листопада, або і щойно в грудні, хоч наради відбувалися в травні, чи червні даного року. Мої прохання до членів Головного Уряду дозволити мені, згідно зі статутом, скорочувати протоколи, виключаючи з них дискусії, не увінчалися успіхом. Я вказував на те, що самі рішення та звіти, без дискусій, могли б появитися у „Свободі" не пізніше, як місяць після такого річного засідання. Але чимало головних урядовців уже у своїх звітах, замість звітувати про свою працю, обговорюють та критикують працю інших членів Головного Уряду. Таким чином я був змушений публікувати довгі протоколи з дискусіями вже у звітах та з відповідями на цю критику у звітах і з дискусією на нарадах, Це і було причиною, чому такі протоколи були публіковані у „Свободі" з великими опізненнями.

Усі протоколи Головного Екзекутивного Комітету, Головного Уряду і Конвенцій в українській мові та їхні скорочені переклади в англійській мові, як і звукозаписні стрічки з річних нарад Головного Уряду і Конвенцій, зберігаємо у залізній шафі вогнетривалої кімнати. Всі вони належно впорядковані і становлять історичну вартість для нашої установи та української спільноти.

Ведення обліку руху і стану членства

Наш Рекордовий Відділ веде точний облік членства, переводячи з кінцем кожного місяця всі зміни у стані членства. Цей облік ведемо при допомозі картотек IBM та книг, які завжди узгіднюємо в щомісячних перевірках руху і стану членства. З картотек IBM виготовляємо місячні викази членів поодиноких Відділів, повідомлення про платність вкладок, та підсумки руху і стану членства по Відділах, стейтах і провінціях, по клясах забезпечення та по осягненому віку, які потрібні для кінцеворічної оцінки грамот всього членства та всіх статистик і даних для річних звітів для забезпеченевих урядів стейтів і провінцій.

У цьому звіті подаємо ряд таблиць із даними про рух і стан членства, виготовленими на підставі згаданого обліку членства. Ці таблиці подають не лише докладний огляд праці нашої установи за минулий рік та міжконвенційний час, але також порівнюють їх із ранішими роками в УНСоюзі. На підставі таких даних ми можемо зробити аналізу стану УНСоюзу та обговорювати і виготовляти наші пляни на майбутнє.

Основні факти таблиць руху і стану членства

У 1981-ому році приєднали секретарі та організатори 2,368 нових членів із сумою забезпечення $5,763,500. Серед цих нових членів було 261 акцидентових грамот та 76 грамот молоді з льотерійними виграшами однорічних вкладок кляси Р-20 на $1,000. На чисто втратив УНСоюз у 1981-ому році 1,854 члени в стані активного членства, в тому виплат вивінування (1,081), сплачення повністю вкладок (1,211), виплат грошових зворотів (1,136) та посмертних виплат (876). Після відтягнення числа суспенз від числа прийнятих наново членів виказав УНСоюз у цьому році прибуток на чисто 237 членів, бо було більше прийнятих наново, як суспендованих. Пересічна сума забезпечення нових членів виказує зменшення цієї суми в порівнянні з попереднім роком в грамотах самого життьового забезпечення, як теж у сумі всіх членів, включно з акцидентовими грамотами. Як більше число прийнятих наново членів, так і малі суми забезпечення нових членів, це наслідки передконвенційної кампанії для управнення Відділів до конвенційних делегатів. Найбільше популярними серед нового членства були у 1981-ому році грамоти кляси Р-20, як у дорослих, так у молоді, а на дальших місцях у дорослих були грамоти кляс Е-20 та W. Не зважаючи на теперішній економічний стан, який підказує набувати грамоти термінового забезпечення, цих грамот в УНСоюзі продано в минулому році дуже мало.

Всіх активних членів мав УНСоюз з кінцем 1981-го року 61,231 із загальною сумою забезпечення $110,451,345. Всіх членів мав у тому ж часі УНСоюз 83,409, забезпечених на загальну суму $128,587.243. В загальному числі членів втратив УНСоюз за 1981-ий рік 1,258 членів, а в сумі забезпечення мав малий прибуток на $226,385. Сума всіх забезпечень членів УНСоюзу з кінцем 1981-го року виносила $164,336,527. Серед усього членства кляса Р-20 є також досі найбільше популярною грамотою. За нею у деп. молоді ідуть кляси Е-20 та Е-18, а в деп. дорослих кляси W та Е-20.

Перед у числі членів серед стейтів веде Пенсильванія із 18,314 членами, перед Ню Йорком із 14,741 членом та Ню Джерзі із 11,475 членами.

Канада придбала у 1981-ому році 343 членів із загальною сумою забезпечення $919,500. З кінцем 1981-го року було в Канаді разом 8,186 членів, з чого активних було 7,505. В активному членстві виказує УНСоюз в Канаді за 1981-ий рік втрату 210 членів на чисто, а в загальному членстві така втрата виносить 168 членів. Всі члени в Канаді мали з кінцем 1981-го року $18,623,087 забезпечення, в чому активні члени мали $17,741,000. За 1981-ий рік виказує Канада втрату в сумі забезпечення активних членів на $240,000, та в сумі всього членства на $190,344.

Числа за чотири роки

За чотири роки звітового міжконвенційного часу втратив УНСоюз в активному членстві 6,431 члена, а в загальному числі членів, яке включає грамоти вповні виплачені та на безплатному продовженні, — 4,246 членів. В сумі забезпечення виказав УНСоюз за ці чотири роки прибуток $687,129 в активному членстві, прибуток $3,292,847 у загальному членстві, та в сумі всіх забезпечень членів УНСоюзу, включно з додатковими, — прибуток $891,381.

В Канаді втратив УНСоюз за ці чотири роки 873 активних членів, а в загальному членстві 755 членів. В сумі забезпечення за цей самий час виказує Канада втрату $454,900 в активному членстві та втрату $251,696 в загальному членстві.

Окремо подаємо в цьому звіті статистику руху і стану членства УНСоюзу по Відділах за чотири міжконвенційні роки.

Погляд у майбутнє

Під таким наголовком я подав декілька таблиць для представлення певних тенденцій в русі членства УНСоюзу. Поміщені там статистики додаткових грамот у порівнянні із загальним числом активних членів, числа додаткових і самостійних грамот акцидентового забезпечення, числа пересічного віку членства та його смертности,

числа передплатників „Свободи" - членів, які платять передплату з вкладками, та вкінці числа нових членів і всього членства, починаючи від 1933-го року.

Економічна ситуація, як теж зміна попиту на ринку життьового забезпечення [illegible] нам звернути більшу увагу на вербування і вишкіл, [illegible] перевишкіл, секретарів та організаторів, [illegible] вимагають від нас відповідного пристосування до нових потреб [illegible] життьовому забезпеченні. Але все це ані трохи не заперечує старої істини УНСоюзу, що він дає членам багато більше, як життьове забезпечення. Бо він завжди дбав і повинен, всупереч всяким твердженням, дбати також у майбутньому про заспокоєння найконечніших потреб для збереження і скріплення українців на поселеннях та в Україні. З цим ішли в українську громаду наші піонери та цим зможемо і ми завжди поборювати конкуренцію комерційних установ, які продають лише забезпечення.

Об'єднання УНСоюзу із УБСоюзом, про яке ведемо переговори, та до якого поставився позитивно, чи прямо прихильно, забезпеченевий уряд стейту Ню Джерзі, буде важливим кроком у краще майбутнє, бо як членство двох Союзів, так і ціла українська спільнота багато скористають на цьому об'єднанні матеріяльно та морально.

Інші ділянки моєї праці

Над виконуванням моїх статутових обов'язків головного секретаря, які подані у цьому звіті раніше, працюю я щоденно, включно із суботами та неділями, до пізньої ночі. Тому я був змушений обмежити до мінімум виїзди в терен на збори Округ чи репрезентації, як також свою іншу діяльність.

У звітовому часі, як і раніше я постачав „Свободі" союзові вістки, в тому зокрема вістки про смерть секретарів Відділів та союзових діячів. Опісля ці вістки редакція „Українського Тижневика" перекладала, чи їх реферувала по-англійськи. Опікувався я теж поміщуванням знімок дітей - нових членів УНСоюзу.

В Корпорації Дому УНСоюзу займаю пост віцепрезидента і такий самий пост в дирекції житлового будинку „Полус Гук Товерс", співспонзором якого є УНСоюз.

Впродовж останніх десятьох років займаю в м іській управі Джерзі Сити пост „комішенера" Реґуляційної Ради, яка дає дозволи на побудови, чи встановлення підприємств у дільницях, устійнені зони яких вимагають спеціяльних рішень цієї Ради.

Постачав відомому телевізійному коментаторові д-рові Мартинові Абендові публікації та інформаційні матеріяли про змагання українців до волі.

З приїздом на волю Валентина Мороза весною 1979-го року займався я його зв'язками з американськими та закордонними телевізійними мережами, радіостанціями та пресою, допомагаючи цим розголошувати справу В. Мороза та змагань України до волі і незалежности, як також зайнявся зв'язками з Джерзі Сити Стейт Коледжом, який вшанував Валентина Мороза почесним докторатом за його вклад у змагання за права людини і національні права України.

Як репрезентант УНСоюзу був я членом Номінаційної Комісії на XIII Конґресі Українців Америки в жовтні 1980-го року у Філядельфії.

Кінцеві висновки та завваги

Кінчаючи мій конвенційний звіт, хочу повторити та підкреслити згадане вже раніше у цьому звіті та в моїх попередніх річних звітах.

Для росту і розвитку УНСоюзу і для посилення його служби членству та цілому нашому українському народові нам конечно потрібно:

1. Допомагати секретарям Відділів, які є основою діяльности УНСоюзу, в їхній організаційній праці заанґажуванням до праці постійних окружних та обласних організаторів, щоб вони у співпраці зі секретарями дбали про збільшення напливу нових членів.

2. Приєднати якнайбільше число нашої молоді в ряди членів та діячів УНСоюзу, підготовляючи так це молоде покоління до перебрання відповідальних постів по Відділах, Округах та в Головному Уряді УНСоюзу.

3. Подбати про постійний вишкіл секретарів та організаторів, як теж кандидатів на такі пости з-поміж молоді, щоб ці фахівці ділянок забезпечення та братської і допомогової діяльности могли запевнити та скріпити багатогранну працю УНСоюзу та його ріст у членстві.

4. Ввести нові пляни забезпечення та перевести перевірку всіх наших грамот, щоб достосувати їх до існуючого ринку життьового забезпечення і дати кращі можливості нашим організаторам поборювати конкуренцію комерційних забезпеченевих установ.

5. Подбати про відповідний пропаґандивний матеріял УНСоюзу для наших секретарів та організаторів, щоб дати їм цим допомогу в їхній праці в терені.

6. Нашими публікаціями, цими пропаґандивними матеріялами, як також словом і ділом на кожному кроці та при кожній нагоді доказувати нашій громаді, що УНСоюз є не лише забезпеченевою, але в першу чергу братською, допомоговою і народною патріотичною установою, як це і було протягом 88 років існування та праці УНСоюзу.

Здійснювання багатьох наших рекомендацій постійно залягає в наслідок браку відповідних людей до праці. Тому і ці три перші точки вимагають від нас почати здійснювання всіх наших задумів від найбільше потрібних до цього людей до праці. Ми можемо виносити найкращі рекомендації, та навіть резолюції, але ми нічого не вдіємо, коли не розв'яжемо цієї нашої найважливішої проблеми проблем — коли не придбаємо для нашої союзової праці здібних, ідейних та відданих нашій установі та нашому народові людей.

Людина є ключем до успіху. А цих людей бракує нам на кожному кроці, в кожній ділянці нашої праці. Ждуть на них наші Відділи, в яких рідшають ряди союзових та українських патріотів — по відході на вічний спочинок тих, яких я згадував на початку цього звіту. Доки ми не зуміємо розв'язати цієї найважливішої для УНСоюзу та для Української Справи проблеми, доти ми не зможемо розгорнути наших крил навіть у цій нашій найбільшій та найбагатшій братській установі - Українському Народному Союзі, доля якого лежить на серці не лише нам, союзовцям, але і на серці цілої нашої української громади в діяспорі та українського народу на рідних землях, який глядить на нас із надією на потрібну і конечну йому допомогу в його змаганнях до волі та незалежности.

Пам'ятаймо, що від нас залежатиме, чи ці покладені на нас надії будуть виправдані.

РУХ ЧЛЕНІВ

РУХ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ У 1981 РОЦІ

Місяць	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е грам.	Випл. Р грам.	Посмертні випл.
СІЧЕНЬ	184	–35	82	50	65	100
ЛЮТИЙ	134	+2	81	70	56	67
БЕРЕЗЕНЬ	187	+9	82	69	95	63
КВІТЕНЬ	136	+51	116	78	85	71
ТРАВЕНЬ	124	–14	66	86	71	83
ЧЕРВЕНЬ	148	+5	85	60	69	64
ЛИПЕНЬ	147	+76	112	58	80	63
СЕРПЕНЬ	158	+37	103	74	105	78
ВЕРЕСЕНЬ	155	+32	141	99	104	67
ЖОВТЕНЬ	213	+31	97	87	99	87
ЛИСТОПАД	333	+20	102	121	142	77
ГРУДЕНЬ	449	+23	69	229	240	56
РАЗОМ	2,368	+237	1,136	1,081	1,211	876

ПІДСУМКИ РУХУ АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ У 1981 РОЦІ

	Молодь	Дорослі	Акцид. грам.	Разом
Стан активних членів з 1-го січня 1981 року:	15,742	40,456	6,887	63,085
Нові члени	774	1,333	261	2,368
Разом:	16,516	41,789	7,148	65,453
Втрати членства:				
Суспензи	+124	+330	–217	+237
Грошові звороти	442	694		1,136
Виплати за Е грамоти	.587	494		1,081
Сплачено вкладки Р грамот	442	769		1,211
Посмертні виплати	6	869	1	876
Перехід з деп. молоді до дорослих	527	+527		
Інші втрати	23	57	75	155
Разом втрати:	1,903	2,026	293	4,222
Стан активних членів з 31-го грудня 1981 року:	14,613	39,763	6,855	61,231
Прибуток, або втрата за 1981 рік	-1,129	-693	-32	-1,854

НОВІ ЧЛЕНИ 1981 РОКУ

Місяць	Молодь	Дорослі	АДД	Разом
СІЧЕНЬ	61	94	29	184
ЛЮТИЙ	45	79	10	134
БЕРЕЗЕНЬ	54	105	28	187
КВІТЕНЬ	38	81	17	136
ТРАВЕНЬ	35	70	19	124
ЧЕРВЕНЬ	50	81	17	148
ЛИПЕНЬ	36	101	10	147
СЕРПЕНЬ	42	100	16	158
ВЕРЕСЕНЬ	45	82	28	155
ЖОВТЕНЬ	60	130	23	213
ЛИСТОПАД	148	153	32	333
ГРУДЕНЬ	160	257	32	449
РАЗОМ	774	1,333	261	2,368

Льотерійні члени:		Акцидентові грамоти	
1972	315	1972	687
1973	292	1973	967
1974	212	1974	701
1975	144	1975	501
1976	130	1976	456
1977	172	1977	676
1978	51	1978	510
1979	69	1979	407
1980	50	1980	331
1981	76	1981	261

НОВІ ЧЛЕНИ 1980 І 1981 РОКІВ ПОРІВНЯННЯ ЇХ ЧИСЕЛ ТА СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

	1980 рік		1981 рік	
	Число членів	Їх сума забезп.	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	716	$1,309,000	774	$1,419,000
Дорослі	1,192	2,871,000	1,333	3,039,500
Акцидентові грамоти	331	1,655,000	261	1,305,000
Разом:	2,239	$5,835,000	2,368	$5,763,500
Пересічна сума грамот життьового забезпечення		$2,190		$2,116
Пересічна сума всіх грамот нових членів		$2,606		$2,434

НОВІ ЧЛЕНИ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума забезп.
1972	4,216	$8,967,000	$2,127
1973	4,668	11,424,500	2,662
1974	4,005	9,672,000	2,415
1975	3,111	7,537,000	2,422
1976	3,071	7,335,500	2,388
1977	3,743	9,547,500	2,550
1978	2,982	7,544,000	2,527
1979	2,648	7,316,500	2,766
1980	2,239	5,835,000	2,606
1981	2,368	5,763,500	2,434

ЧИСЛА НОВИХ ЧЛЕНІВ І ГОЛОВНИХ ВТРАТ ЧЛЕНСТВА ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Нові члени	Суспендовані	Грошові звороти	Випл. Е. грамоти	Випл. Р. грамоти	Посмертні виплати
1972	4,216	465	891	1,614	1,182	964
1973	4,668	457	749	1,296	902	874
1974	4,005	723	860	1,087	869	949
1975	3,111	775	803	1,193	828	852
1976	3,071	386	818	991	721	864
1977	3,743	296	819	1,168	1,105	911
1978	2,982	268	853	1,022	801	911
1979	2,648	285	859	1,119	1,147	899
1980	2,239	155	970	907	872	950
1981	2,368	+237	1,136	1,081	1,211	876
Разом:	33,051	3,573	8,758	11,478	9,638	9,050

НОВІ ЧЛЕНИ 1981 РОКУ ПО КЛЯСАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
T-16	17	$ 26,000
TP-65	67	67,000
P-20	381	719,000
E-20	139	202,000
E-18	133	205,000
P-65	4	24,000
E-65	33	176,000
Разом у Деп. Молоді	774	$1,419,000

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
W	295	$ 547,000
P-20	399	873,000
P-65	57	167,000
E-20	347	489,000
E-65	131	443,500
DP-65	61	210,000
T-5	6	30,000
T-10	37	280,000
Разом у Деп. Дорослих	1,333	$3,039,500
Акцидентові грамоти	261	$1,305,000
Разом усі нові члени	2,368	$5,763,500

НОВІ ЧЛЕНИ 1981 РОКУ ПО СТЕЙТАХ І ПРОВІНЦІЯХ

П.Ч. Стейт, Провінція	Число членів	Їх сума забезп.
1 Pennsylvania	639	$1,404,500
2 New York	387	891,000
3 New Jersey	330	754,000
4 Illinois	243	544,500
5 Manitoba, Canada	137	154,500
6 Michigan	129	457,000
7 Ontario, Canada	121	392,000
8 Ohio	69	218,000
9 Maryland	54	115,000
10 Quebec, Canada	46	149,500
11 Connecticut	45	103,500
12 Saskatchewan, Canada	31	206,000
13 Massachusetts	20	47,000
14 Minnesota	16	67,000
15 Virginia	13	65,000
16 Dist. of Col.	12	16,000
17 Rhode Island	11	23,000
18 Indiana	10	15,000
19 Washington	7	32,000
20 Alberta, Canada	7	16,500
21 California	6	13,500
22 Wisconsin	6	26,000
23 West Virginia	6	8,000
24 Delaware	4	7,000
25 Texas	4	4,000
26 Florida	3	12,000
27 Missouri	3	5,000
28 Nebraska	3	5,000
29 New Hampshire	3	5,000
30 Kansas	1	5,000
31 British Columbia, Canada	1	1,000
32 Colorado	1	1,000
Разом	2,368	$5,763,500

Не приєднали в 1981 році нових членів Відділи в стейтах Арізона, Мейн, Норт Дакота, Ореґон і в провінції Нова Скотія.

СТАН ЧЛЕНІВ
АКТИВНЕ ЧЛЕНСТВО
СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ З 31-го ГРУДНЯ 1981 РОКУ

	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	14,613	$ 19,176,204
Дорослі	39,763	57,000,141
Акцидентові грамоти	6,855	34,275,000
Разом:	61,231	$110,451,345

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ АКТИВНОГО ЧЛЕНСТВА РОКІВ 1980 та 1981

	Числа членів 12.31.1980	Числа членів 12.31.1981	
Молодь	15,742	14,613	-1,129
Дорослі	40,456	39,763	- 693
Акцидентові грам.	6,887	6,855	- 32
Разом:	63,085	61,231	-1,854

СТАН АКТИВНИХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезп. члена
1972	70.865	$ 94,402,715	$1,332
1973	71.175	100.379.659	1,413
1974	70.586	103.700.767	1,468
1975	69.149	104.578.576	1,512
1976	68.329	106.168.116	1,583
1977	67.662	109.764.216	1,622
1978	66.629	111.196.300	1,668
1979	64.835	111.440.307	1.718
1980	63.085	110.935.891	1.758
1981	61,231	110,451,345	1,804

ЗАГАЛ ЧЛЕНСТВА
СТАН ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА З 31-го ГРУДНЯ 1981 Р.

(Члени активні, на виплаченому забезпеченні і на безплатному продовженні)

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	14,613	$ 19,176,204
Дорослі	39,763	57,000,141
Акцидентові грамоти	6,855	34,275,000
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	6,028	4,881,277
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	16,150	13,254,621
Разом 31-го грудня 1981 р.	83,409	$128,587,243

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА РОКІВ 1980 і 1981

	Число членів 12. 31. 1980	Число членів 12. 31. 1981	Прибуток, або втрата
Молодь	21,512	20,641	- 871
Дорослі	56,268	55,913	- 355
Акцидент. грамоти	6,887	6,855	- 32
Разом	84,667	83,409	-1,258

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезп. членів
1972	88,231	$107,063,066	$1,213
1973	89,119	113,624,140	1,275
1974	89,069	117,521,304	1,319
1975	88,112	118,962,825	1,350
1976	87,729	121,061,399	1,379
1977	87,655	125,294,396	1,429
1978	87,075	127,261,062	1,461
1979	85,928	128,231,660	1,492
1980	84,667	128,360,858	1,516
1981	83,409	128,587,243	1,542

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЧИСЕЛ ЧЛЕНСТВА І СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Стан з 31-го грудня 1981 р.

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	14,613	$ 19,176,204
Дорослі	39,763	57,000,141
Акцидентові грамоти	6,855	34,275,000
Разом активні члени	61,231	$110,451,345
Молодь на випл. забезпеченні і на безпл. продовженні	6,028	$ 4,881,277
Дорослі на випл. забезпеченні і на безпл. продовженні	16,150	13,254,621
Разом неактивні члени	22,178	$ 18,135,898
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	83,409	$128,587,243
Додаткові забезпечення		
Забезпечення платника вкладок на грамотах Деп. Молоді	3,412	$ 4,947,000
Подвійне забезп. на випадок смерти в наслідок нещасливого випадку	20,054	30,802,284
Разом додаткові забезпечення		35,749,284
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ ТА ЇХНЯ ЗАГАЛЬНА СУМА ЗАБЕЗП.	83,409	$164,336,527

ПОРІВНАННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ 1980 І 1981 РОКІВ

	Сума забезп. 12.31.1980	Сума забезп. 12.31.1981	Прибуток або втрата
Молодь	$ 19,829,886	$ 19,176,204	-$653,682
Дорослі	56,671,005	57,000,141	+ 329,136
Акцидентові грамоти	34,435,000	34,275,000	- 160,000
Молодь на випл. забезпеченні і безпл. продовженні	4,568,453	4,881,277	+ 312,824
Дорослі на випл. забезпеченні і безпл. продовженні	12,856,514	13,254,621	+ 398,107
Разом	$128,360,858	$128,857,243	+$226,385

ЗАГАЛ ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО КЛЯСАХ

(Стан з 31-го грудня 1981 року)

ДЕПАРТАМЕНТ МОЛОДІ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
T-16 (Кл. I.)	266	$ 319,000
P-70 (Кл. II)	175	62,704
TP-65	568	568,000
P-20	6,022	8,789,000
E-20	3,944	4,218,000
E-18	3,193	4,117,500
P-65	117	212,500
E-65	328	889,500
Разом активні члени	14,613	$19,176,204
Члени на випл. забезпеченні	5,154	3,930,060
Члени на безпл. продовженні	874	951,217
Разом неактивні члени	6,028	$ 4,881,277
Разом у Департаменті Молоді	20,641	$24,057,481

ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ

Кляса	Число членів	Їх сума забезпечення
Кляса І (Старий рід забезп.)	23	$ 18,000
P-70 (Кл. II)	134	112,000
T	1,405	1,223,750
W	10,860	11,118,891
P-20	12,298	18,469,000
P-65	1,563	3,033,000
E-20	9,533	12,001,500
E-18	37	42,500
E-65	2,721	6,391,500
DP-60	185	255,000
DP-65	760	2,428,000
T-5	41	296,000
T-10	203	1,611,000
Разом грамоти житт. забезп.	**39,763**	**$57,000,141**
Грамоти акцидентового забезп.	6,855	34,275,000
Разом всі активні члени	**46,618**	**$91,275,141**
Члени на виплаченому забезпеченні	14,863	$11,536,497
Члени на безплатному продовженні	1,287	1,718,124
Разом неактивні члени	**16,150**	**$13,254,621**
Разом у Департаменті Дорослих	**62,768**	**$104,529,762**

ПІДСУМКИ

Департамент Молоді	20,641	$ 24,057,481
Департамент Дорослих	62,768	104,529,762
ВСІ ЧЛЕНИ РАЗОМ	**83,409**	**$128,587,243**

ПОЯСНЕННЯ КЛЯС ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

T-16 (Кл. І.) — термінове забезпечення молоді до 16-го року життя:
P-70 (Кл. II) — забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 70-го року життя (Деп. Молоді);
TP-65 — термінове забезпечення на $ 1,000 із автоматичною зміною на 23-му році життя на клясу P-65 і суму $ 5,000 забезпечення;
E-18 — вивінувальне забезпечення молоді платне у 18-му році життя;
P-20 — забезпечння платне по смерти з вкладками платними впродовж 20 років;
E-20 — 20 літнє вивінувальне забезпечення;
P-65 — забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 65-го року життя;
E-65 — вивінувальне забезпечення платне у 65-му році життя;
Кляса І. (Старий рід забезп.) — забезпечення платне по смерти, без резерви, з вкладками платними впродовж цілого життя;
P-70 (Кл. О.) забезпечення платне по смерти з вкладками платними до 70-го року життя;
W — забезпечення платне по смерти з вкладками платними впродовж цілого життя;
DP-60 — забезпечення з подвійною сумою посмертного до 60-го року життя і вкладками платними впродовж цілого життя;
DP-65 — забезпечення з подвійною сумою посмертного до 65-го року життя і вкладками платними впродовж цілого життя;
T-5 — термінове забезпечення на 5 років для дорослих членів;
T-10 — термінове забезпечення на 10 років для дорослих членів;
ADD — акцидентове забезпечення.

ЧИСЛА ЧЛЕНІВ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПО СТЕЙТАХ І ПРОВІНЦІЯХ
(Стан з 31-го грудня 1981 р.)

П. Ч.	Стейт Провінція	Число членів	Їх сума забезпечення	Число Відд.
1	Pennsylvania	18,314	$ 25,747,933	108
2	New York	14,741	20,019,037	72
3	New Jersey	11,475	17,921,451	58
4	Illinois	9,166	11,768,316	29
5	Ohio	7,047	11,634,781	31
6	Ontario, Canada	5,315	12,111,228	38
7	Michigan	4,743	8,455,320	13
8	Connecticut	2,432	3,503,992	15
9	Quebec, Canada	1,428	3,102,600	8
10	Maryland	1,191	1,903,149	7
11	Massachusetts	1,050	1,475,505	9
12	Minnesota	824	1,752,990	4
13	Rhode Island	664	1,001,986	5
14	Manitoba, Canada	584	954,959	3
15	Saskatchewan, Canada	570	1,833,500	7
16	California	494	731,819	3
17	Indiana	473	560,000	5
18	Delaware	411	646,413	2
19	Missouri	407	389,300	4
20	Dist. of Col.	245	288,000	1
21	Nebraska	245	237,887	3
22	Florida	235	385,577	3
23	Alberta, Canada	217	491,000	5
24	West Virginia	196	204,450	1
25	Wisconsin	169	227,250	3
26	Kansas	141	163,500	1
27	Virginia	130	350,500	1
28	Colorado	119	152,000	1
29	Arizona	93	143,000	1
30	British Columbia, Canada	60	113,800	2
31	New Hampshire	60	67,500	1
32	Texas	43	59,500	1
33	Washington	43	72,500	1
34	Maine	31	68,000	1
35	North Dakota	27	20,500	2
36	Oregon	14	12,000	1
37	Nova Scotia, Canada	12	16,000	1
	Разом	**83,409**	**$128,587,243**	**451**

ЧИСЛА ЗАГАЛУ ЧЛЕНІВ, АКТИВНИХ І НА ВИПЛАЧЕНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ТА НА БЕЗПЛАТНОМУ ПРОДОВЖЕННІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСЯГНЕНИМ ВІКОМ
(Без грамот акцидентового забезпечення)
(Стан з 31-го грудня 1981 р.)

Вік	Числа членів	Їх суми забезпеч.	Смертні випадки у 1981 р.: Число	Смертні випадки у 1981 р.: Їх сума забезпеч.
0	197	$ 394,500		
1	342	710,000		
2	397	700,500		
3	443	739,500		
4	477	811,000		
5	516	868,500		
6	501	785,000		
7	529	813,000		
8	512	756,000		
9	557	766,500		
10	658	910,500		
11	738	1,060,970		
12	790	1,066,905		
13	736	962,000		
14	846	1,084,935		
15	858	1,120,000		
16	927	1,147,399		
17	905	1,113,625		
18	902	1,275,675		
19	871	1,164,969		
20	976	1,403,396	1	$3,000
21	988	1,409,576		
22	1,098	1,626,882	1	500
23	1,104	1,601,000		
24	1,212	1,890,000		
25	1,196	1,866,291		
26	1,194	1,869,172	2	2,000
27	1,263	2,003,500	1	1,000
28	1,186	2,086,300	2	2,500
29	1,262	2,076,522	1	10,000
30	1,232	1,967,687	4	10,500
31	1,162	1,872,102		
32	971	1,462,983	1	1,000
33	1,049	1,610,370	1	1,000
34	1,258	1,964,870	2	2,500
35	1,167	1,674,134	1	2,000
36	761	1,236,092		
37	667	972,465	1	1,000
38	669	948,395	1	2,000
39	623	955,283	1	1,000
40	571	817,560	1	1,000
41	453	688,415	1	1,000
42	444	765,258	1	1,000
43	413	589,605	1	1,000
44	482	647,698	1	5,000
45	459	626,129		
46	445	631,800		
47	475	648,001		
48	503	637,950	1	1,000
49	604	765,765	2	2,000
50	629	789,169	3	2,000
51	728	924,620	3	5,000
52	816	1,006,780	8	7,500
53	1,001	1,194,335	2	1,500
54	1,247	1,395,335	10	14,500
55	1,643	1,844,505	14	15,500
56	2,121	2,324,956	18	16,500
57	2,388	2,485,433	15	14,500
58	2,526	2,699,870	16	19,000
59	2,448	2,555,740	18	23,000
60	2,292	2,276,376	25	21,800
61	2,053	2,017,129	18	23,500
62	1,770	1,721,488	27	25,500
63	1,600	1,472,471	23	19,000
64	1,380	1,286,349	24	19,000
65	1,374	1,206,622	34	26,025
66	1,222	1,063,889	23	21,000
67	1,330	1,163,560	23	20,500
68	1,074	980,884	18	20,500
69	977	838,738	23	18,909
70	779	692,336	21	16,000
71	725	587,347	19	14,000
72	648	494,135	27	25,500
73	530	434,412	24	19,000
74	460	350,031	18	15.904
75	394	297,013	17	16,500
76	354	269,163	22	16,300
77	330	237,237	11	8,714
78	328	231,402	23	16,500
79	278	195,892	23	18,603
80	229	151,140	21	16,300
81	267	181,587	14	10,300
82	265	179,686	24	23,500
83	312	215,092	27	14,933
84	294	196,143	37	24,600
85	293	197,646	37	25,545
понад 85 р.	850	587,053	136	101,800
Разом	**76,554**	**$94,312,243**	**874**	**$770,733**

КАНАДА

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ В 1981 РОЦІ

	Число членів	Їх сума забезпечення
Молодь	214	$399,000
Дорослі	102	385,500
Акцидентові грамоти	27	135,000
Разом у 1981 році	**343**	**$919,500**
Нові члени у 1980 році	**305**	**$968,000**

НОВІ ЧЛЕНИ В КАНАДІ ТА ЇХ СУМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Рік	Число членів	Їх сума забезп.	Пересічна сума
1972	560	$1,372,500	$2,451
1973	652	1,961,000	3.007
1974	643	2,112,500	3,285
1975	319	1,076,500	3.374
1976	302	1,017,000	3.367
1977	438	1,436,000	3,278
1978	311	968,000	3.112
1979	359	1,364,000	3.799
1980	305	968,000	3.173
1981	343	919,500	2,681

СТАН УСІХ ЧЛЕНІВ І ЇХ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КАНАДІ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число членів	Їх сума забезп.	Перес. сума забезпеч. члена
1972	9.279	$16,659,847	$1,795
1973	9.419	17.839.230	1.894
1974	9.418	18.671.810	1.982
1975	9.168	18.546.071	2.022
1976	9.003	18.487.137	2.053
1977	8.941	18.874.782	2.111
1978	8.742	18.823.164	2.153
1979	8.545	18.991.485	2.223
1980	8.361	18.813.431	2.250
1981	8,193	18,623,087	2,273

ЗАГАЛ ЧЛЕНСТВА УНС В КАНАДІ
(Стан з 31-го грудня 1981 р.)

	Число членів	Їх сума забезп.
Молодь	1,785	$ 2,784,500
Дорослі	4,350	8,106,500
Акцидентові грамоти	1,370	6,850,000
Разом активні члени	**7,505**	**$17,741,000**
Молодь на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні	167	187,923
Дорослі на виплаченому забезп. і на безпл. продовженні.	514	694,164
Разом неактивні члени	**681**	**882,087**
РАЗОМ УСІ ЧЛЕНИ	**8,186**	**$18,623,087**

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ АКТИВНОГО ЧЛЕНСТВА КАНАДИ РОКІВ 1980 і 1981

	Число членів 12.31.1980	Число членів 12.31.1981	Прибуток або втрата
Молодь	1,789	1,785	- 4
Дорослі	4,521	4,350	-171
Акцидентові грамоти	1,405	1,370	- 35
Разом	**7.715**	**7,505**	**-210**

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЗАГАЛУ ЧЛЕНСТВА КАНАДИ РОКІВ 1980 і 1981

	Число членів 12.31.1980	Число членів 12.31.1981	Прибуток або втрата
Молодь	1,953	1,952	- 1
Дорослі	5,003	4,864	-139
Акцидентові грамоти	1,405	1,377	- 28
Разом	**8,361**	**8,193**	**-168**

ПОРІВНЯННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЛЕНСТВА КАНАДИ В РОКАХ 1980 і 1981

	Сума забезп. 12.31.1980	Сума забезп. 12.31.1981	Прибуток або втрата
Молодь	$ 2,708,000	$ 2,784,500	+$ 76,500
Дорослі	8,248,400	8,106,500	- 141,900
Акцидентові грамоти	7,025,000	6,850,000	- 175,000
Разом активні члени	**$17,981,400**	**$17,741,000**	**-$240,400**
Молодь на випл. забезп. і на безпл. продовж.	$ 170,775	$ 187,923	+$ 17,148
Дорослі на випл. забезп. і на безпл. продовж.	661,256	694,164	+ 32,908
Разом неакт. члени	**$ 832,031**	**$ 882,087**	**+$ 50,056**
Суми забезпечення всіх членів	**$18,813,431**	**$18,623.087**	**-$190,344**

ЧИСЛА ЗА ЧОТИРИ РОКИ

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЧЛЕНІВ ЗА ЧОТИРИ РОКИ
(За звітовий час між Конвенціями)

	Число членів 1 січня 1978	Число членів 31 грудня 1981	Прибуток або втрата
Деп. Молоді	17,550	14,613	-2,937
Деп. Дорослих	43,533	39,763	-3,770
Акцидентові грамоти	6,579	6,855	+ 276
Разом активні члени	**67,662**	**61,231**	**-6,431**
Молодь на випл. забезп. і на безпл. продовженні	5,016	6,028	+1,012
Дорослі на випл. забезп. і на безпл. продовженні	14,977	16,150	+1,173
Разом неактивні члени	**19,993**	**22,178**	**+2,185**
Разом усі члени	**87,655**	**83,409**	**-4,246**

ПОРІВНЯННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА ЧОТИРИ РОКИ
(За звітовий час між Конвенціями)

	Сума забезп. 1 січня 1978	Сума забезп. 31 грудня 1981	Прибуток у сумі забезп.
Деп. Молоді	$ 20,089,361	$ 19,176,204	-$ 913,157
Деп. Дорослих	56,779,855	57,000,141	+ 220,286
Акцид. грамоти	32,895,000	34,275,000	+ 1,380,000
Разом активні члени	**$109,764,216**	**$110,451,345**	**+$ 687,129**
Молодь на випл. забезп. і безпл. продовж.	$ 3,794,924	$ 4,881,277	+$1,086,353
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продовж.	11,735,256	13,254,621	+ 1,519,365
Разом неактивні члени	**$ 15,530,180**	**$ 18,135,898**	**+$2,605,718**
Разом усі члени	**$125,294,396**	**$128,587,243**	**+$3,292,847**
Додаткові забезпечення			
Забезпечення платника вкладок на грамотах молоді	$ 5,755,500	$ 4,947,000	-$ 808,500
Подвійне забезпечення на випадок смерти в наслідок нещасливого випадку	32,395,250	30,802,284	-$1,592,966
Загальна сума забезпечення	**$163,445,146**	**$164,336,527**	**+$ 891,381**

ПОРІВНЯННЯ ЧИСЕЛ ЧЛЕНІВ В КАНАДІ ЗА ЧОТИРИ РОКИ
(За звітовий час між Конвенціями)

	Число членів 1 січня 1978	Число членів 31 грудня 1981	Прибуток або втрата
Деп. Молоді	2,037	1,785	-252
Деп. Дорослих	4,942	4,350	-592
Акцидентові грамоти	1,399	1,370	- 29
Разом активні члени	**8,378**	**7,505**	**-873**
Молодь на випл. забезп. і безпл. продовженні	159	167	+ 8
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продовженні	404	514	+110
Разом неактивні члени	**563**	**681**	**+118**
Разом усі члени	**8,941**	**8,186**	**-755**

ПОРІВНЯННЯ СУМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В КАНАДІ ЗА ЧОТИРИ РОКИ
(За звітовий час між Конвенціями)

	Сума забезп. 1 січня 1978	Сума забезп. 31 грудня 1981	Прибуток у сумі забезп.
Деп. Молоді	$ 2,730,000	$ 2,784,500	+$ 54,500
Деп. Дорослих	8,470,900	8,106,500	- 364,400
Акцидентові грамоти	6,995,000	6,850,000	- 145,000
Разом активні члени	**$18,195,900**	**$17,741,000**	**-$454,900**
Молодь на випл. забезп. і безпл. продовж.	$ 184,965	$ 187,923	+$ 2,958
Дорослі на випл. забезп. і безпл. продовж.	493,917	694,164	+$200,247
Разом неактивні члени	**$ 678,882**	**$ 882,087**	**+$203,205**
Разом усі члени	**$18,874,782**	**$18,623,087**	**-$251,695**

ПОГЛЯД У МАЙБУТНЄ

ЧИСЛА ДОДАТКОВИХ ГРАМОТ В ДЕП. ДОРОСЛИХ ЗА ОСТАННІХ ДЕСЯТЬ РОКІВ

Кінець року	Число всіх дор. членів	Число додаткових грамот
1972	45,172	4,028
1973	45,512	4,092
1974	45,151	4,101
1975	44,376	4,067
1976	43,867	4,029
1977	43,533	3,977
1978	42,766	4,037
1979	41,641	3,949
1980	40,456	3,896
1981	39,763	3,802

ЧИСЛА ГРАМОТ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ І ДОДАТКОВИХ

Стан з кінця року	Основні грамоти	Додаткові	Разом
1963	282	796	1.078
1964	468	1,257	1.725
1965	648	1,501	2,147
1966	871	1,751	2,622
1967	981	1,956	2,937
1968	1,071	2,149	3,220
1969	1,035	2,329	3,634
1970	1,514	2,549	4,063
1971	1,628	2,728	4,356
1972	1,872	2,955	4,827
1973	2,220	3,324	5,544
1974	2,376	3,533	5,909
1975	2.469	3.586	6.055
1976	2.534	3.650	6.184
1977	2.743	3,836	6.579
1978	2.850	3,922	6,772
1979	2.903	3,959	6.862
1980	2.953	3,934	6,887
1981	2,965	3,890	6,855

ПЕРЕСІЧНИЙ ВІК ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ
(Числа з конвенційних звітів)

31-го грудня 1953 року	41 років
31-го грудня 1957 року	36 років
31-го грудня 1961 року	39.91 років
31-го грудня 1965 року	37.6 років
31-го грудня 1969 року	38.89 років
31-го грудня 1973 року	40 років
31-го грудня 1974 року	41.06 років
31-го грудня 1975 року	41.6 років
31-го грудня 1976 року	40.78 років
31-го грудня 1977 року	42.29 років
31-го грудня 1978 року	44.5 років
31-го грудня 1979 року	43.11 років
31-го грудня 1980 року	43.55 років
31-го грудня 1981 року	43.94 років

СМЕРТНІСТЬ ЧЛЕНСТВА УНСОЮЗУ

(Відсоткові числа, базовані на віку членів та віку грамот)

Рік	% смертности
1965	54.4
1966	59.2
1967	58.8
1968	61.4
1969	58.09
1970	54.71
1971	57.22
1972	65.10
1973	52.79
1974	61.03
1975	51.33
1976	50.86
1977	52.51
1978	55.4
1979	54.5
1980	51.61
1981	48.52

ЧИСЛА СПОДІВАНИХ ВИПЛАЧЕНИХ ГРАМОТ НА НАСТУПНИХ ТРИ РОКИ

Рік	Виплачені Е грамоти		Виплачені Р грамоти		Разом
	Молоді	Дорослих	Молоді	Дорослих	
1982	570	471	380	750	2.171
1983	472	417	287	660	1.836
1984	448	402	274	630	1.764

ЧЛЕНИ ПЕРЕДПЛАТНИКИ „СВОБОДИ"

Стан з кінця року	Ціни місячної передплати 65 ц.	50 ц.	30 ц.	Разом усіх Передплати.
1965	11,951	374	2,100	14,425
1969	11,218	71	1,629	12,918
1970	10,691	57	1,480	12,228
1971	10,430	47	1,318	11,795
1972	10,257	38	1,159	11,454
1973	10,215	38	1,020	11,273
1974	10,055	31	895	10,981
1975	9,892	23	799	10,714
1976	9,823	24	706	10,553
1977	9,703	19	600	10,322
1978	9,543	14	509	10,066
1979	9,359	11	434	9.804
1980	9,071	5	363	9,439
1981	8,777	2	307	9,086

ЧИСЛА НОВИХ ЧЛЕНІВ В РОКАХ ВІД 1933 ДО 1981 ТА СТАН ЧЛЕНСТВА ЗА КОНВЕНЦІЙНИМИ ЗВІТАМИ

Рік	Число нових чл.	Число всіх членів з кінцем даного року
1933	2,502	30,314
1934	2,870	
1935	2,161	30,335
1936	3,113	
1937	2,814	
1938	4,492	
1939	5,300	
1940	5,564	38,167
1941	3,859	
1942	3,240	
1943	3,191	
1944	4,085	
1945	2,990	45,720
1946	2,804	
1947	3,306	
1948	4,221	
1949	8,154	56,983
1950	8,710	
1951	7,313	
1952	5,733	
1953	4,682	70,221
1954	3,426	
1955	3,490	
1956	3,343	
1957	4,430	72,438
1958	3,727	
1959	4,998	
1960	3,567	
1961	4,830	81,441
1962	4,093	
1963	4,446	
1964	4,398	
1965	4,896	86,059
1966	4,994	
1967	4,400	
1968	3,872	
1969	5.462	89.107
1970	5.252	89.209
1971	4,056	88,366
1972	4.216	88.213
1973	4,668	89,119
1974	4,005	89,069
1975	3.111	88,112
1976	3,071	87,729
1977	3,743	87,655
1978	2,982	87,075
1979	2,648	85.928
1980	2,239	84.667
1981	2,368	83,409

СТАТИСТИКА РУХУ ЧЛЕНІВ ПО ВІДДІЛАХ

Відділ	Місцевість	З кінцем грудня 1977 року	Нові члени	Прийняті наново	Прийняті з перехідними листами	Прийняті з інших клас	Перенесені з деп. молоді до дорослих	Суспендовані	Відійшли з перехідними листами	Відійшли до інших клас	Відійшли до департаменту дорослих	Померли	Відійшли зі зворотами в готівці	Відійшли з повними випл. вивінування	Виплачено повністю вкладки	Відійшли на частинно виплачене забез.	Відійшли на безпл. продовжене забез.	Вигасло термінове забезпечення	З кінцем грудня 1981 року	Різниця
1	Shamokin, Pa.	74	16	2	3	—	1	2	—	—	1	5	4	2	—	—	—	—	82	+ 8
2	Mt. Carmel, Pa.	63	9	1	—	—	—	1	1	—	2	4	4	—	1	—	—	—	60	- 3
3	Elizabeth, N.J.	72	1	3	—	—	—	—	—	—	—	6	4	2	5	—	—	—	59	- 13
4	New York, N.Y.	35	1	2	—	—	—	6	—	—	—	3	1	4	1	—	—	—	23	- 12
5	Astoria, N.Y.	512	86	19	1	4	21	28	14	4	21	23	26	33	26	—	—	1	467	- 45
6	Hastings on Hudson, N.Y.	138	9	5	8	1	8	5	3	1	8	2	3	2	2	—	—	—	143	+ 5
7	McAdoo, Pa.	151	29	6	2	—	1	5	2	—	2	17	4	4	8	—	—	—	147	- 4
8	Yonkers, N.Y.	375	37	21	2	2	—	8	1	2	1	15	16	61	18	—	—	—	316	- 59
9	St. Clair, Pa.	72	8	1	—	2	—	—	—	2	—	4	—	1	8	1	—	—	67	- 5
10	Philadelphia, Pa.	108	35	1	5	2	—	6	5	2	—	—	13	1	1	—	1	1	121	+ 13
11	Johnstown, Pa.	78	8	5	—	—	—	2	—	—	—	10	2	1	3	—	—	—	73	- 5
12	Hartford, Conn.	43	8	—	3	—	5	—	5	—	5	—	—	4	—	—	—	1	44	+ 1
13	Watervliet, N.Y.	295	45	6	—	—	2	8	4	—	2	10	7	16	3	—	—	—	298	+ 3
14	Newark, N.J.	394	31	16	1	1	—	19	3	1	—	16	14	23	27	—	—	2	338	- 56
15	Washington, D.C.	177	54	9	8	—	—	4	4	—	—	5	12	23	1	—	6	—	193	+ 16
16	Spring Valley, N.Y.	156	22	3	—	—	—	2	—	—	—	2	5	8	21	—	1	3	139	- 17
17	Chicago, Ill.	120	12	—	—	—	6	1	—	—	6	1	—	—	1	—	—	1	128	+ 8
18	Columbus, Ohio	20	2	—	—	—	1	—	3	—	1	—	—	1	1	—	—	—	17	- 3
19	New York N.Y.	112	7	3	4	—	—	4	—	—	—	6	5	2	4	—	—	1	104	- 8
20	Hamtramck, Mich.	229	35	15	—	—	—	25	6	—	—	22	6	11	26	—	—	1	182	- 47
21	Johnson City, N.Y.	105	1	2	—	1	—	—	12	1	—	8	2	5	3	—	—	1	77	- 28
22	Chicago, Ill.	464	76	23	9	2	—	16	13	2	—	21	12	21	64	—	1	4	420	- 44
23	Derby, Conn.	78	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	12	—	—	—	—	67	- 11
24	Rankin, Pa.	30	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	2	—	2	—	—	—	22	- 8
25	Jersey City, N.J.	653	153	19	28	4	—	36	12	4	1	24	30	72	12	—	—	4	662	+ 9
26	Toms River, N.J. Org. 10/89	—	26	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	—
27	Newark, N.J.	155	32	11	4	3	6	12	8	3	6	14	4	10	1	—	—	—	153	- 2
28	Houston, Tex.	35	9	2	3	—	1	2	—	—	1	—	4	1	—	—	—	—	42	+ 7
29	Nanticoke, Pa.	115	6	3	—	—	—	2	—	—	—	5	11	2	9	—	—	—	95	- 20
30	Breslau, Pa.	61	10	—	1	—	—	8	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	59	- 2
31	St. Clair, Pa.	41	10	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	49	+ 8
32	Philadelphia, Pa.	258	67	1	7	—	15	25	13	—	15	10	18	2	2	—	—	—	263	+ 5
33	Chicago, Ill.	129	11	4	2	—	4	2	—	—	4	13	4	—	9	—	—	—	118	- 11
34	Richmond, Va.	98	40	8	—	6	1	23	—	6	1	1	1	—	—	—	—	—	121	+ 23
35	Chicago, Ill.	183	11	16	—	1	—	4	4	1	—	9	20	2	34	—	—	2	135	- 48
36	Rochester, N.Y.	80	1	3	—	—	—	—	—	—	—	11	1	2	1	—	—	—	69	- 11
37	Elizabeth, N.J.	281	14	9	—	—	1	6	1	—	1	15	31	13	9	—	—	1	228	- 53
38	Auburn, N.Y.	138	15	21	—	1	—	5	—	1	—	13	13	24	14	—	—	—	105	- 33
39	Syracuse, N.Y	457	33	20	7	—	—	9	7	—	2	24	24	51	23	—	2	1	374	- 83
40	Erie, Pa.	61	10	2	1	—	—	—	3	—	—	2	1	—	5	1	—	—	62	+ 1
41	Jeannette, Pa.	15	2	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	15	—
42	Passaic, N.J	592	53	20	8	7	—	41	14	7	4	19	39	50	62	—	2	4	438	-154
43	Hillside, N.J	90	10	—	—	—	—	1	2	—	—	2	4	1	1	—	—	—	93	+ 3
44	Northampton, Pa	49	8	3	—	—	—	2	—	—	—	3	2	1	—	—	—	—	52	+ 3
45	Philadephia, Pa	218	48	30	14	1	9	7	3	1	9	21	19	19	22	—	—	1	218	—
46	Souderton, Pa. Org. 7/80	—	39	—	20	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44	—
47	Bethlehem, Pa.	424	77	6	6	1	—	39	13	1	—	6	17	6	—	—	—	1	431	+ 7
48	Reading, Pa.	117	21	1	1	—	9	5	18	—	9	—	4	3	5	—	—	—	105	- 12
49	Toronto, Ont.	135	19	1	—	—	—	3	—	—	—	13	4	5	2	—	—	2	126	- 9
50	Lorain, Ohio	80	7	1	—	—	—	11	15	—	—	3	1	2	3	—	3	—	50	- 30
51	Chicago, Ill.	241	57	9	18	—	9	76	3	—	9	5	4	—	2	—	5	—	230	- 11
52	Holyoke, Mass.	40	9	3	—	—	—	2	—	—	—	3	—	1	3	—	—	1	42	+ 2
53	Pittsburgh, Pa.	242	44	16	—	5	1	20	—	5	1	14	19	1	8	—	—	—	240	- 2
54	Wollingford, Conn.	64	14	3	—	—	3	—	3	—	3	6	2	8	4	—	—	1	57	- 7
55	Curtis bay, Md.	154	22	8	—	—	—	1	—	—	—	5	8	7	—	—	—	1	162	+ 8
56	Wheeling, W.Va.	144	24	2	17	—	—	6	—	—	1	10	7	7	1	1	—	1	153	+ 9
57	Cohoes, N.Y.	206	23	4	—	2	—	5	—	2	1	10	10	17	11	—	—	—	179	- 27
58	Utica, N.Y.	74	11	—	6	1	—	1	—	1	—	4	—	15	1	—	—	1	69	- 5
59	Bridgeport, Conn.	294	86	16	7	1	—	8	7	1	—	23	12	20	22	—	—	—	311	+ 17
60	New York, N.Y. Org. 3/81	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	—
61	Wisconsin Dells, Wisc.	23	—	1	—	—	—	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	19	- 4
62	W. Philadelphia, Pa.	42	4	2	—	—	—	1	—	—	—	6	2	—	3	—	—	—	36	- 6
63	Ford City, Pa.	525	85	36	—	1	1	25	—	1	1	26	49	30	143	—	—	2	371	-154
64	Paterson, N.J.	76	9	4	41	3	—	9	2	3	—	4	7	1	6	—	—	—	101	+ 25
65	Elizabeth, N.J.	77	3	2	2	—	—	1	—	—	—	5	4	4	4	2	—	—	64	- 13
66	Rochester, N.Y.	42	9	2	2	—	—	3	—	—	—	1	2	1	—	—	—	—	48	+ 6
67	Ansonia, Conn.	86	6	1	—	—	—	—	—	—	—	6	4	3	4	—	—	—	76	- 10
69	New York, N.Y.	50	—	—	—	—	—	—	2	—	—	5	1	5	7	—	—	—	30	- 20
70	Jersey city, N.J.	217	40	—	—	11	10	15	2	11	10	13	6	7	—	—	—	—	214	- 3
72	Titusville, Pa.	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	10	- 1
73	Providence, R.I.	32	1	2	—	—	—	—	—	—	—	5	3	3	—	—	—	—	24	- 8
74	New Castle, Pa.	13	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	4	—	—	—	8	- 5
75	Detroit, Mich.	148	7	13	1	—	—	8	2	—	—	14	7	3	13	—	—	—	122	- 26
76	Newark, N.J.	246	26	13	1	3	8	12	—	3	8	15	13	7	2	—	—	—	237	- 9
78	Minersville, Pa.	291	73	19	—	—	—	72	1	—	14	6	14	6	11	—	—	—	259	- 32
79	Los Angeles, Cal.	53	4	—	4	—	—	—	1	—	1	—	4	1	1	—	—	—	53	—
81	Curtis Bay, Md.	69	5	4	—	—	—	—	—	—	—	4	3	10	4	—	—	1	56	- 13
82	Detroit, Mich.	74	25	2	—	1	—	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	92	+ 18
83	Philadelphia, Pa.	400	123	36	6	7	3	50	22	7	3	29	26	9	20	—	—	2	407	+ 7
84	Southport, Conn.	36	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1	7	3	—	—	—	24	- 12
85	Hazleton, Pa.	107	21	5	—	—	—	14	—	—	—	7	5	3	5	—	—	2	97	- 10
86	New York, N.Y.	130	20	—	1	1	—	1	—	1	—	2	3	11	2	—	—	2	130	—
87	Lancaster, N.Y.	34	4	2	—	—	—	—	—	—	—	6	1	1	—	—	—	—	29	- 5
88	Kerhonkson, N.Y.	358	78	12	53	3	5	41	6	3	5	13	10	12	21	—	—	2	396	+ 38
89	Rochester, N.Y.	41	8	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47	+ 6
90	Centralia, Pa.	190	17	4	—	—	—	9	—	—	—	8	10	—	14	—	—	—	170	- 20
91	McKees Rocks, Pa.	84	2	9	—	—	—	6	—	—	—	9	5	—	5	—	—	—	70	- 14
92	Portland, Ore.	14	—	3	—	1	—	—	1	1	—	1	2	2	1	—	—	1	9	- 5
93	Central Falls, R.I.	106	13	1	—	—	2	—	—	—	2	3	7	10	—	—	—	—	100	- 6
94	Hamtramck, Mich.	779	237	64	10	2	1	85	2	2	1	55	46	25	94	—	1	—	780	+ 1
95	Crum Lynne, Pa.	—	46	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	- 1
96	Pittsburgh, Pa.	227	34	19	—	1	2	5	—	1	2	15	14	5	19	—	—	1	221	- 6
98	Shenandoah, Pa.	33	3	1	—	1	1	—	—	1	1	2	1	—	—	—	—	—	34	+ 1
99	Wilkes Barre, Pa.	61	6	—	—	—	3	1	—	—	3	1	3	1	3	—	—	—	58	- 3
100	Gary, Ind.	49	2	5	—	—	—	2	4	—	2	3	2	2	3	—	—	—	38	- 11
101	Colchester, Conn.	55	1	3	1	—	—	5	3	—	—	—	4	2	—	—	—	—	46	- 9
102	cleveland, Ohio	296	18	31	2	1	—	3	4	1	—	33	16	9	31	—	—	3	248	- 48
103	Milwaukee, Wisc.	73	17	17	7	1	—	13	—	1	—	5	18	2	6	—	—	1	69	- 4
104	Perth Amboy, N.J.	146	4	—	—	—	—	2	4	—	—	8	5	10	15	—	—	—	106	- 40
105	Philadelphia, Pa.	140	9	11	1	—	1	3	4	—	1	6	19	4	12	—	—	1	112	- 28
106	Chicago, Ill.	416	68	50	4	2	7	49	5	2	7	39	37	15	36	—	—	—	357	- 59
107	Hammond, Ind.	89	10	11	—	—	1	1	2	—	1	8	11	2	4	—	—	—	82	- 7
108	Lakewood, Ohio	34	2	4	—	—	—	—	1	—	—	5	3	2	4	—	—	—	25	- 9
109	Bentleyville, Pa.	83	2	6	—	—	—	—	—	—	—	4	9	—	15	—	—	—	63	- 20
110	Detroit, Mich.	35	10	1	—	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	42	+ 7
112	Cleveland, Ohio	195	26	10	—	1	19	8	—	1	19	21	6	11	15	—	—	—	170	- 25
113	Derry, Pa.	214	41	5	—	2	—	17	—	2	—	6	9	12	16	—	—	—	200	- 14
114	Chicago, Ill.	522	31	49	3	6	20	33	11	6	20	31	38	15	80	—	4	2	391	-131
115	Canton, Ohio	144	9	7	—	—	—	7	4	—	—	1	7	5	3	—	—	1	132	- 12
116	Trenton, N.J.	182	25	2	4	—	—	1	1	—	—	9	2	18	7	—	—	3	172	- 10
119	Campbell, Ohio	65	8	4	—	—	—	—	—	—	—	3	5	—	8	—	—	—	61	- 4
120	Aliquippa, Pa.	334	42	21	2	—	13	—	—	—	2	20	17	11	56	—	—	—	282	- 52
121	Rome, N.Y.	361	20	10	—	1	1	117	—	1	1	14	32	13	10	—	—	—	205	-156
122	Taunton, Mass.	34	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	6	—	—	—	1	27	- 7
123	Scranton, Pa.	153	17	2	82	—	—	1	—	—	—	10	7	1	8	—	—	—	227	+ 74
124	Ormrod, Pa.	71	6	—	—	—	—	—	—	—	4	2	1	1	5	—	—	—	64	- 7
125	Chicago, Ill.	141	52	24	—	—	—	4	2	—	—	9	18	14	18	—	—	1	151	+ 10
126	Slickville, Pa.	53	1	2	—	—	—	—	2	—	—	4	4	1	4	—	—	—	41	- 12
127	Buffalo, N.Y.	491	81	34	1	2	—	24	3	2	2	26	29	10	41	—	—	1	471	- 20
128	Clifton Heights, Pa.	106	22	2	2	—	—	1	—	—	—	5	5	6	1	—	—	—	114	+ 8
129	Minersville, Pa.	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	17	- 3
130	New York, N.Y.	186	12	10	12	—	5	8	9	—	5	22	6	28	10	—	4	1	132	- 54
131	Chicago, Ill.	290	17	36	7	—	20	31	10	—	20	11	17	34	35	—	—	1	211	- 79
132	McKeesport, Pa.	56	5	8	—	—	—	3	—	—	1	7	5	1	3	—	—	—	49	- 79
133	Newark, N.J.	209	28	6	1	—	—	12	4	—	—	11	3	2	7	—	—	1	204	- 5
134	Rutherford, N.J.	36	11	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	43	+ 7
135	Smoke Run, Pa.	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	6	- 1
136	Palatine, Ill.	74	49	2	2	1	5	22	—	1	5	—	4	1	2	—	—	—	98	+ 24
137	W. Easton, Pa.	134	14	1	—	—	—	1	—	—	—	6	5	3	4	—	—	1	129	- 5
138	Glastonbury, Conn.	37	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	1	2	—	—	—	—	31	- 6
139	Chicago, Ill.	88	4	5	—	—	6	8	—	—	6	2	6	4	1	—	—	—	76	- 12
140	Youngstown, Ohio	55	2	4	—	—	—	—	—	—	—	3	4	—	3	—	—	—	51	- 4
141	Lincoln, Nebr.	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	12	- 4
142	Elizabeth, N.J.	80	1	13	1	—	—	3	—	—	—	12	11	7	2	—	—	—	60	- 20
143	Great Meadows, N.J.	42	26	9	—	5	—	7	—	5	—	12	3	2	4	—	—	—	49	+ 7
145	Altoona, Pa.	36	—	9	—	—	—	—	—	—	—	6	7	—	1	—	—	—	31	- 5
146	Detroit, Mich.	299	48	16	5	1	—	24	3	1	—	2	23	3	12	—	—	2	299	—
147	Allentown, Pa.	492	30	13	3	5	—	23	3	5	—	26	10	19	48	—	—	2	407	- 85
148	Baltimore, Md.	48	5	2	—	—	—	—	—	—	4	4	1	—	2	—	—	—	44	- 4
149	Lackawanna, N.Y.	58	5	7	—	—	—	1	—	—	—	4	5	2	3	—	—	2	53	- 5
150	Pittsfield, Mass.	63	1	20	—	—	—	20	—	—	—	8	1	20	5	—	—	—	30	- 33
151	Allentown, Pa.	67	5	9	4	—	8	—	—	—	8	6	4	5	4	—	—	—	66	- 1
152	Newark, N.J.	17	—	4	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	—	—	—	14	- 3
153	Philadelphia, Pa.	730	100	65	7	3	—	139	30	3	—	35	52	95	36	—	—	1	514	-216
154	Melrose Park, Pa.	42	12	2	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	42	—
155	Perth Amboy, N.J.	591	41	18	12	3	—	25	1	3	—	39	29	33	53	—	—	1	481	-110
156	Chester, Pa.	168	22	2	3	—	—	6	—	—	—	9	10	14	5	—	—	—	151	- 17
157	Chicago, Ill.	95	19	1	—	—	7	1	—	—	7	—	3	4	9	—	—	—	98	+ 3
158	Brooklyn, N.Y.	278	22	7	—	4	—	13	1	4	—	21	4	24	5	—	—	2	237	- 41
161	Ambridge, Pa.	501	72	31	1	—	3	19	7	—	3	25	25	6	63	—	1	—	459	- 42
162	Philadelphia, Pa.	47	15	1	5	3	—	5	1	3	—	2	—	—	1	—	—	—	59	+ 12
163	Philadelphia, Pa.	191	79	26	4	2	10	15	—	2	10	12	23	7	7	—	—	2	234	+ 43
164	Berwick, Pa.	179	44	37	2	—	11	63	3	—	11	7	8	—	9	—	—	—	172	- 7
165	Toledo, Ohio	85	8	1	2	—	—	1	—	—	1	1	5	6	6	—	—	—	76	- 9
166	Cincinnati, Ohio	21	4	1	—	2	—	8	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	17	- 4
167	Toledo, Ohio	45	3	11	—	—	—	1	—	—	—	6	12	—	2	—	—	—	38	- 7
168	Perth Amboy, N.J.	103	6	5	—	—	—	1	1	—	—	9	4	7	11	—	—	—	81	- 22
169	Edwardsville, Pa.	50	24	1	1	1	—	2	—	1	—	1	2	1	2	—	—	—	68	+ 18
170	Jersey City, N.J.	307	47	9	7	—	—	5	1	—		11	18	6	13	—	—	1	315	+ 8
171	Jersey City, N.J.	243	53	10	12	3	—	11	7	3	—	9	15	14	22	—	—	1	289	- 4
172	Whippany, N.J.	97	53	7	—	1	10	5	4	1	10	6	2	9	3	—	—	1	127	+ 30
173	Wilmington, Del.	295	35	1	1	2	—	8	—	2	3	4	15	24	3	1	—	2	272	- 23
174	Detroit, Mich.	413	104	14	3	3	—	33	3	3	—	8	39	20	29	—	—	5	397	- 16
175	Detroit, Mich.	238	17	20	3	—	13	1	—	—	13	19	19	7	23	—	—	—	209	- 29
176	Chicago, Ill.	143	19	14	19	—	1	14	1	—	1	19	7	13	4	—	—	1	136	- 7
177	Providence, R.I.	114	9	3	—	—	—	—	—	—	—	11	7	6	16	—	—	—	86	- 28
178	Manchester, N.H.	51	6	2	—	—	—	2	—	—	—	1	2	5	1	—	—	—	48	- 3
179	St. Louis, Mo.	64	1	8	5	—	—	—	2	—	—	9	3	3	3	—	—	—	58	- 6
180	Akron, Ohio	153	22	10	—	—	1	7	—	—	1	3	11	7	17	—	2	—	138	- 15
181	Topsham, Me.	35	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	27	- 8
182	Clifton, N.J.	179	14	2	9	1	—	4	—	1	—	8	12	10	5	—	—	3	162	- 17
183	Detroit, Mich.	277	31	11	1	4	15	8	—	4	15	13	14	6	3	—	—	—	276	- 1
184	New York, N.Y.	124	12	3	—	—	—	—	—	—	—	7	2	13	2	—	—	2	113	- 11
190	Peoria, Ill.	6	5	2	—	—	—	—	1	—	—	2	1	1	1	—	—	—	7	+ 1
191	Troy, N.Y.	451	33	6	1	2	—	1	10	2	—	13	50	46	31	—	—	—	340	-111
192	Herkimer, N.Y.	125	12	3	—	—	—	4	—	—	—	10	6	26	5	—	—	—	89	- 36
193	Taylor, Pa.	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	8	- 1
194	New York, N.Y.	400	73	53	16	4	19	45	20	4	19	23	19	57	20	2	—	5	351	- 49
195	Peekskill, N.Y.	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4	- 2
196	Jersey City, N.J.	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	- 2
200	Ozone Park, N.Y.	235	44	8	66	1	—	2	10	1	1	12	21	10	15	—	—	2	280	+ 45
202	Auburn, N.Y.	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	8	- 2
203	New York, N.Y.	30	1	8	10	—	—	8	—	—	—	4	2	4	—	—	—	—	31	+ 1
204	New York, N.Y.	618	117	19	6	1	—	24	14	1	—	54	31	77	6	—	—	1	553	- 65
205	Yonkers, N.Y.	32	4	3	18	—	—	6	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	48	+ 16
206	Woonsocket, R.I.	266	26	15	—	—	2	9	3	—	2	27	10	8	29	—	—	7	214	- 52
207	S. Deerfield, Mass.	57	—	7	—	—	—	3	2	—	—	5	3	1	2	—	—	—	48	- 9
209	Carteret, N.J.	56	11	—	5	—	5	2	—	—	5	1	5	2	—	—	—	—	62	+ 6
211	Stapleton, N.Y.	59	4	2	—	—	—	—	9	—	—	8	1	12	—	—	—	—	35	- 24
212	Flushing, N.Y.	25	10	—	7	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	42	+ 17
213	Bayonne, N.J.	80	20	4	—	—	—	4	—	—	—	9	3	1	8	—	—	—	79	- 1
214	Newark, N.J.	145	29	8	3	4	—	11	5	4	—	—	6	9	3	—	—	1	150	+ 5
215	Hornell, N.Y.	8	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	6	- 2
216	Philadelphia, Pa.	245	61	15	8	2	4	22	1	2	4	5	16	6	5	—	—	—	274	+ 29
217	Rochester, N.Y.	376	62	15	1	2	—	11	1	2	—	40	21	22	11	—	—	—	348	- 28
218	Campbell, Ohio	92	8	9	—	—	—	1	7	—	—	10	10	1	15	—	—	1	64	- 28
219	Newark, N.J.	168	4	13	23	—	—	3	—	—	—	24	9	11	24	—	—	1	136	- 32
220	Chicago, Ill.	260	36	15	1	1	—	4	2	1	—	23	11	5	19	—	—	—	248	- 12
221	Chicago, Ill.	758	54	134	—	2	—	32	2	2	—	67	122	24	121	—	—	6	572	-186
222	Cleveland, Ohio	94	11	2	—	—	4	—	5	—	4	3	1	4	2	—	—	1	91	- 3
223	Wilkes Barre, Pa.	108	13	8	—	—	3	2	1	—	3	10	6	4	8	—	—	—	98	- 10
224	Salem, Mass.	58	15	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	8	1	—	—	—	62	+ 4
225	Desloge, Mo.	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
226	Denver, Colo.	119	10	8	8	2	4	7	5	2	4	3	10	6	5	—	—	—	109	- 10
228	St. Clair, Pa.	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	17	- 3
230	Youngstown, Ohio	346	55	23	1	—	—	3	2	—	—	21	16	16	50	—	—	2	315	- 31
231	Camden, N.J.	87	37	—	20	—	—	3	—	—	—	3	8	2	—	—	—	1	127	+ 40
233	Lorain, Ohio	342	52	6	1	2	8	32	8	2	9	9	14	6	8	6	—	—	317	- 25
234	Elizabeth, N.J.	241	15	19	2	—	—	12	1	—	1	9	11	15	24	—	—	—	204	- 37
235	Rossford, Ohio	158	14	5	1	—	2	8	6	—	3	6	11	2	17	—	—	1	126	- 32
236	Sayre, Pa.	107	15	8	—	—	—	1	—	—	—	5	8	6	11	—	—	—	99	- 8
237	Chester, Pa.	130	33	11	90	—	—	3	26	—	—	17	8	6	23	—	—	—	181	+ 51

Пам'яті Ірени Костів

Вдосвіта 16-го вересня 1982 року відійшла у вічність Ірина Костів, з дому Федун.

Щораз коротші дні, вітер дошкульний, і тільки гляди, як сніг покриє своєю біллю близький нам світ, це знак — Різдво. Цьогорічне Різдво, а радше Свят-Вечеря в одній неформальній родині почалася вшануванням пам'яті одної із гурта, св. п. Ірени Костів, хвилиною мовчанки.

Св. п. Ірена Костів

Як щороку Вечеря була у Роми — це вже традиція, і як щороку учасниці привезли зі собою на Вечерю те, що на котру випало зробити, прибули з родинами, прийшов сам лише Симон, муж Ірени.

Яка ж це родина? Без кровних зв'зків, але близька з найближчих. У більшості це колишні „фордолянки" (Фордон — найбільша в Польщі в'язниця для жінок, політичних в'язнів до 1956 року), приязнь яких зроджена в хвилинах важких, але повних сердечної відданости одна одній. У часі післяв'язничних початків, коли треба було ставити перші кроки в чужому непривітному світі, почали відшукувати себе землячки. Вичували себе якимось дивним змислом, то на підставі співучасти в мові, то „на око", бо дивний був смуток і розгубленість тієї котроїсь — напевно не має тут рідних — це також своя. Так віднайшли одна одну в праці Ірена, покійна вже, з Марійкою Кузьмою (що в Лондоні), а потім Нуся, ще дві Ірки, Рома, „Чорна" Леся, Катрусі, Оля, Меля, Ґена, Таня... Пізніше розбрелися по світі, але приязнь зберегли. Частина цієї родини залишилася в одному з польських міст, інша в міру приїзду до ЗСА деяких подруг, спонтанно постала в Ню Йорку. Одною із них була до вересня 1982 року Іра Костів.

Не стало її поміж нами... В наслідок невмолимої недуги відійшла, зробивши прогалину несподівану. Ніяк ми не припускали, що вона перша (після „Бурлачки" Люди Кот) зробить цю вирву.

На останню зустріч, на останній апель з'їхалося багато подруг. Заридали товаришки-подруги тут, в Канаді, в Англії, в Польщі. Сиротою залишився Симон -муж, не має ні від кого розради найстарша сестра Катерина у Франції, вона ж бо на певних етапах життя заступала їй маму, а тепер надіялась мати підпору у наймолодшої. Оплакують Іринку сестри Таля, Анна і брат Іван в Польщі, брат Дмитро і старенька мати першого чоловіка Дмитра, якою Іра довго опікувалася. В'язала з Іркою надії і Катруся (Стах) з Англії зі знищеним здоров'ям. Іра була хресною мамою однієї її доні, опікувалась і може була б допомогла дати освіту. Земля прикрила всі пляни, всі сподівання.

Народилась Ірена в селі Селиськах, Перемиського повіту, в одному з найбільш свідомих і патріотичних сіл Перемищини в 1922 році. Бувши наймолодшою у багатодітній родині, вона була улюбленим „мізинчиком" всієї родини Федунів. Виростала вона в атмосфері родинної любови в патріотичному середовищі на гарну і дуже обдаровану мистецькими здібностями дівчину. Вміла виконувати не тільки різні „робітки", але зуміла з великим смаком добирати форми, краски, додатки. На жаль не було обставин для продовження науки в тому напрямку.

Молода Ірка брала участь у культурно-освітньому житті свого села — співала в хорі, виступала часто в місцевому драматичному гуртку і звернула на себе увагу багатьох молодих людей. Своє життя вона зв'язала, одначе, з одним із найбільш активних і заанґажованих у підпільній праці, з Дмитром Стисло — „Інгулом". Закінчилася безжурна її молодість, все, що прийшло опісля, було природним наслідком того вибору — тверде, тривожне, непевне життя жінки підпільника. Він, „Інгул", ще юнаком не раз відбував небезпечні рейди в 1939-1941 роках через границю (Сян), зручно врятовуючись з облав. У 1941 році пішов з Похідними групами на Схід, після повернення до родинних Селиськ, немов з маршу одружується, бо ані на хвилину не перестав бути активним тоді вже провідним членом збройного підпілля.

Життя, однак, плило своїм руслом — Ірена сподівалася дитини, але, мабуть, у наслідок тривог і неспокоїв, розв'язання прийшло зашвидко, щоб дитина жила. Муж бував тільки гостем вдома, і то потайки. Невдовзі після народження вмирає і друга дитинка. Прийшов 1944 рік Іренка покидає рідне село і замешкує, майже конспіративно, в Перемишлі, де уможливлювала мужеві час від часу вночі прибути додому. Зима 1946-1947 років була винятково сувора в горах. „Інгул" вирішив не будувати криївки-зимовика в терені, а перебути зиму з дружиною Ірою. Для неї це була найбільш небезпечна зима, але і найбільш щаслива — вони були разом найдовше за весь час їхнього подружжя. Проте скільки обережности вимагала ця зима! За конечними харчами й крамом треба було ходити далеко до міста, а в сусідській крамниці купувати, як раніше, тільки для себе. У всьому сердечно допомагала сусідка Ліля Л., яка, єдина, знала небезпечну таємницю.

Як тільки крига сплила по Сяні, відійшов і „Інгул" у свій терен дії в Україну. Не заснула Іра в ті ночі, застигла в молитві і так мандрувала з ним дорогами, які докладно знала з його оповідань. Спочатку мусить він довго з далековидом сидіти над границею і обсервувати рух на кордоні, час зміни стеж, прослідити точно, чи нема кулеметного гнізда, де застави... Тоді обережно, по-котячому зблизитися до бар'єра з колючими дротами, протяти їх, обережно, не торкнувшись, переступити сиґнальну систему. Все обраховано, не сміє бути зайвого руху, тоді ще заоране поле (мусить мати зі собою грабці, щоб загребти сліди)... Потім майже „маратонський" біг, бо треба відбитись від кордону щонайменше 5-6 км. в глибину краю.

Навесні під серцем пульсувало нове життя. Не дивлячись на вагітний стан, на небезпеки — це ж був час акції виселення, акції „В", скрізь повно війська, заблоковані всі дороги, стежки, вона все ж таки ходила на місця зв'язків — на Татарську гору, на Зеленку, в сторону Кругелів, — а може є якісь вістки від „Інгула", її Дмитра? Та ще й ніколи не ходила з порожніми руками, часто „двигала" на плечах і в руках, що тільки можливо з їжі для тих, що в лісі. При зустрічах з „Марічкою", з „Птахом" — Славком Сорокою, односельчанином, часто не могла стримати сліз... „як же далі жити, коли навіть вістки немає". Знаходила силу і далі приймала долю такою, якою була.

Здається, у серпні народилася донечка. „Інгул" довідався про народження дочки при кінці серпня, від „Марічки" і „Птаха", коли вони разом із членом Крайового Проводу „Орланом" перейшли з Закерзоння в Україну. „Інгул", твердий, загартований революціонер, тим разом зусиллям волі мусів стримати себе, щоб „не летіти" через кордон і бодай на хвилинку поглянути, пригорнути доню Лідуню і маму.

Доля не пестила їх. Незадовго у сутичці згинув „Інгул". Коли зв'язкові з України принесли цю вістку до надрайонного провідника Тараса, він і найближчі друзі вирішили затримати цей факт у таємниці, щоб Ірка про це не довідалася. Хай вона з надією вирощує дитину.

Прийшов трагічний листопад — її арештували з багатьома іншими. На початку позволили під конвоєм їздити кормити дитину, або привозили дитину до неї. Почалося слідство ... „Де муж?!" — це питання грізно повторяється... „Перервати кормлення!" — додаткова тортура. „Посадити до карцеру!".

По кількох таких днях, — карцер і погрози наперемінну, — спів'язень „Христя", яка знала про смерть „Інгула", вирішила відкрити трагічну правду Ірі, охоронити від непотрібних терпінь. Нелегка це була місія. Христя і приятельки розраджували, як тільки вміли. Христя не відступала від неї. Ірка не мала вже сили плакати, лише скигліла, як підстрелена пташка. Чаша терпінь для неї не закінчилась. Приготовлявся транспорт з тимчасового арешту з Перемишля до воєвідської в'язниці — слідчого арешту в Ряшеві. Надійшла хвилина розлуки з дитиною. Це був для неї страшний удар. І знову товаришки шукали слів заспокоєння, про Лідуню, про те, що розлука не потриває довго.

У підвалі ряшівської тюрми Іра з різних кавалків полотна, з тканин, з вовни шила і плела маленькій донечці сорочинки, кафтанички, сердачки. І не тільки... Ніколи не забудуться транспорти поранених упістів у підраній одежі, особливо один з них. Іра швидко скроїла з коца, який щойно передала їй сестра, штани, інші допомогли швидко пошити і ввечері при апелі людяний „відділовий" (стражник, що відповідав за відділ в часі служби) передав їх хворому стрільцеві.

Взимку в Перемишлі панувала сильна грипа, що атакує дітей, не оминула маленької Ліди, дитина померла. Сестра Наталя до квітня тримала це в таємниці. І тільки тоді, коли Іра настирливо домагалася, щоб привезли дитину на побачення з нею, сестра розповіла їй про цю чергову трагедію.

Залишилась вона обдерта зі всього — як жінка і мати, — хвилинами здавалося, що втратить психічну відпорність. Суд засудив її на 4 роки за те, що була дружиною підпільника. У сірій темряві в'язничних буднів, у Фордоні в категорії „легше покараних", що мають право працювати (це привілей!), — „праца вирок скраца" — знаний в'язничний слоґан. Вона використала можливість свобідніших рухів і почала всіми доступними способами допомагати тим, які були в ізолятках, на відділі суворого режиму. Не раз опинилася у карцері, бо підкидала в часі „кібльовання", чи роздачі їжі пресу, щось до писання, деякі харчі. І такою вона залишилася. Після чотирьох років, коли опинилася за мурами, ані на хвилину не забувала за тих, що ще залишилися там. Допомагала тим, що не мали родин. Особливо багато завдячує їй Христя, для якої на протязі років — і у вязниці, і на волі, була як найрідніша сестра, найвірніший друг.

Після різних життєвих крутежах дісталася до сестри Катерини до Франції, а відтак до ЗСА, де запізнала Симона Костева. Вони, однодумці, шляхетні ідеалісти, вирішили дальше життя провести разом й одружилися. Вона скоро стала відома в громаді як активна і завжди готова помагати потребуючим друзям. Іра була беззастережно вірна ідеалам, за які боровся і згинув її перший муж і які вона від нього перейняла, як естафету. Такою — назавжди вірною (семпер фіделіс) залишиться вона в пам'яті всіх, котрі її знали.

ІКА

Суспільство...

(Продовження зі стор. 2)

жавних урядів, які полагоджують справи на скору руку, за меншими хабарами, як: інспекція авт, дозвіл на їзду автом і інше. В пресі ніколи не виявляють, що КҐБ затрудняє своїх доносщиків, які часто доконують, явні злочини, щоб здобути відомості, про дії у кримінальному світі. Аґенти КҐБ є під охороною своїх працедавців самого Комітету державної безпеки. На їхній приказ, вони часто інфільтрували чорний ринок закордонною валютою і дорогоцінними каменями. Найбільше ця торгівля процвітала в Москві в роках 1950-60. Араби часто приїжджали на військові вишколи в СССР і зі собою привозили, підроблені в Каїро і Александрії, царські золоті монети, як також брилянти й англійські фунти. Місцеві спекулянти закуповували американські доляри. Про це все знало КҐБ. Шляхом чорної торгівлі вони вербували чужинецьких аґентів. До їх послуг були також повії які обслуговували по готелях чужинецьку клієнтелю. Вони були також інформаторами КҐБ. Друга хвиля чорного ринку почалася тоді, коли в 1970 році дозволено жидам виїжджати зі СССР. На чорному ринку можна було купити доляри, брилянти, дорогоцінні мистецькі твори, старі ікони й інше.

Совєтський Союз є такою державою, — продовжує автор, — в якій постійно бракує споживчих товарів. У споживчих крамницях покупця обдурюють, в ресторанах і кафетеріях він отримує менші порції за які він заплатив, а в мануфактурних крамницях йому продають товар гіршої якости за найвищу ціну. Щоб дістати щось ліпшого, або товар, якого обмаль на ринку, треба мати знайомого в крамницях і за товар платити хабаром.

Щоб дістатися до шпиталю, в провінціях Росії, України і Білорусі треба заплатити від 25 до 50 рублів. Це саме стосується до лікарської опіки. Не зважаючи на те, що медична опіка в СССР є безкоштовна, за кращий лікарський догляд треба дати хабара. Майже всі совєтські лікарі приймають гроші „збоку" від своїх пацієнтів. Деякі хірурги беруть до тисячу рублів. Наука в СССР безкоштовна, але щоб дістатися до вищих учбових закладів, треба підплачувати. Це не стосується до дітей, батьки яких належать до правлячої верхівки. Щоб дістатися в університет в Москві, Ленінґраді, в Україні й Білорусі, треба дати хабар в сумі від 3,000 до 5,000 тисяч рублів. У Грузії, щоб дістатися до Медичного Інституту треба заплатити 15,000 рублів. Автор наводить один факт, як студенти збирали по 10 рублів для свого професора, щоб дістати добру оцінку з кінцевого іспиту. Це все діється в центрі світового комунізму — в Московському університеті. (стор. 241). Ще більші надужиття занотовано в Азербайджані й в Грузії.

Автор наводить ряд прикладів і доказів про постійне хабарництво в усіх інстанціях совєтської системи. Щоб вистачило на місячний прожиток, кожний старається мати додаткову працю, яка часом приносить більшу заробітну платню від місячної постійної заробітної платні. Ті, що мають нагоду дещо вкрасти на заводах, допомагають собі і крадіжкою, ще інші займаються чорним ринком і спекуляцією. Автор докладно описує, як в СССР по більших містах, а головно — в портових, розповсюджена проституція. Навіть на тому відтинку „ремесла" поширене хабарництво. В Москві, за тверду валюту закордонні представники мають до диспозиції московські модельки або студентки московської драматичної школи, чи ґрадуантки з Інституту чужинецьких мов, які служать для КҐБ і полюють на чужинців по готелях і в Большому Театрі.

Сіміс у кінцевому слові цієї книжки стверджує, що „гомо совєтікус" не — аморальний; основно він має дві відрубні моралі. У відношенні до держави, щоб осягнути, що йому конечне до життя, він допускається корупції, але у приватному житті, той самий громадянин буде поводитися за приписами людської гідности. Тільки в зміненій державній системі, зміняться і люди.

Русифікація...

(Закінчення зі стор. 2)

не на всіх катедрах. Більша ж частина вищих шкіл України, за винятком деяких у західніх областях, проводить навчання російською мовою. В 1970 році з півтора мільйона спеціялістів з вищою освітою, що працювали в Україні-600,000 було росіянами, себто більше як третина.

Організація системи вищої освіти впливає на мову викладання в шкільній системі. Знання російської мови дає безумовно перевагу під час вступу до вищих шкіл. У наслідок цього створюється атмосфера потягу з українських шкіл до російських, що дозволяє розширити мережу російських шкіл за рахунок-українських „на бажання батьків"

Усіляко заохочують вивчення російської мови в українських школах, у той час як українську мову в російських школах викладають лише на прохання батьків учня. При цьому наполегливість батьків і учнів у відстоюванні україномовности переслідується як „прояв буржуазного націоналізму". Про це повідомляють на місці праці батьків, яких „проробляють" на зборах і з якими „ведуть розмови" керівники.

У містах Донбасу та Криму українських шкіл немає зовсім. У таких великих містах, як Запоріжжя, Харків, Миколаїв, Херсон, Дніпропетровськ, Одеса та багато інших є лише окремі українські школи, та й ті хіба що на окраїнах. У Києві число українських шкіл постійно зменшується, і в них уводяться кляси з російською мовою навчання. Поступово ці школи з мішаних також стають повністю російськими.

Унаслідок всіх цих заходів, які послідовно впроваджувано на протязі півсторіччя, російська мова витиснула українську з усіх сфер суспільного життя. Українська мова, що формально вважається державною мовою Української ССР, фактично збереглася в селах, а також серед невеличкої частини української інтеліґенції, переважно гуманітарної. Неінтеліґентні громадяни вживають у розмові суміш вульґаризованої російської та української мов.

Я називаю цей процес русифікацією, а не совєтизацією, як це роблять деякі росіяни, бо, яким би неприємним цей факт для нас не був, російська мова є знаряддям знищення багатої та своєрідної української культури.

І кожний росіянин, що заплющує на це очі чи перекладає відповідальність за це зі свого сумління на когось іншого, об'єктивно полегшує цей процес.

На мій погляд, для росіян недостатньо не брати участи в цій ганебній акції. Ми повинні разом з українцями активно втручатися в неї, рятуючи від нашої правлячої кляси їхню культуру, їхню національну гідність, ясно та беззастережно підтримуючи їхнє безумовне право на незалежність.

В пам'ять Дорогого нам
сл. п. Антона Рощаковського
пересилаємо 100.00 долярів на ЦЕРКВУ в Люрді.
Орест і Марія НЕБЕШІ

Замість квітів на могилу
св. п. інж.-арх. Євгена Гринишина
зложили на діяльність РОЧЕСТЕРСЬКОГО КОМІТЕТУ ОБОРОНИ НАЦІОНАЛЬНИХ І ЛЮДСЬКИХ ПРАВ в УКРАЇНІ:
5.00 дол. — Стефа Лаба;
по 10.00 дол. — М. Лялька, П. і І. Твердохліб, І. і Л. Демиденки;
по 20.00 дол. — Т. Гринишин, І. Волянська;
по 25.00 дол. — Вол. Пилишенко, Р. Куціль, Р. Трач, Б. Ґуран, Л. і Л. Шміґель, О. Морозевич.

Шкільна Рада при УККА
у глибокому смутку сповіщає, що 11-го січня 1983 року з Волі Всевишнього відійшов у Вічність

бл. п. проф.
СТЕПАН СТЕЦИК

довголітній член Управи Шкільної Ради, відомий вчитель в Україні та на поселеннях, широко знаний громадський діяч.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 14-го січня 1983 р., о год. 7:45 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 15-го січня 1983 р. в 9:45 ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра в Ню Йорку, а після СЛУЖБИ БОЖОЇ тіло Покійного буде перевезене на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечаленій Родині висловлює глибоке співчуття

Управа

Наукове Товариство ім. Шевченка
зі сумом повідомляє, що 24-го грудня 1982 року в Римі відійшов у Вічність у віці 64 роки

бл. п.
о. АТАНАСІЙ Г. ВЕЛИКИЙ

дійсний член НТШ і співредактор Енциклопедії Українознавства, б. протоархимандрит ЧСВВ і секретар Комісії Східних Церков Ватиканського Собору, визначний науковець і дослідник ватиканських джерел до історії Української Церкви.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!
Президія Головної Ради НТШ
Президія НТШ в Америці
Дирекція Іст.-Філософ. Секції НТШ

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 10-го січня 1983 р., по довгій недузі, відійшла у Вічність, проживши 74 роки,

бл. п.
РУЗЯ з ПОКЛАДКІВ СОМКАЙЛО

ПАРАСТАС в середу, 12-го січня 1983 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.
ПОХОРОН в четвер, 13-го січня 1983 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Юра в Ню Йорку на цвинтар St. Charles Cemetery на Лонґ Айленд, Н. Й.

В глибокому смутку:
сини — ВІКТОР і МІЛЬТОН
та близька і дальша Родина

Українсько – Американський Клюб у Пам Біч

За ініціятивою Остапа Венгерчука та його дружини Амалії, з допомогою О. Куси, О. Бик й І. Блюс в 1981 році в Пам Біч, Фльорида, засновано Українсько- Американський Клюб, з українців, які до того часу були членами польського чи російського товариства.

Дослівно, почавши з кількох членів за рік часу вдалося приєднати 146 чл. Почалася посилена праця над програмою запізнання тих, які з різних обставин відійшли від свого рідного кореня, з українською культурою, багатою традицією чудового мистецтва: писанок, вишивок, гуцульської різьби, кераміки, якої, до речі, в Остапа й Амалії Венгерчуків не бракує.

Праця почалася від участи вже зорганізованої клітини у міжнародних фестивалях.

Амалія Венгерчук сама прилучилася до танцювальної групи в Маямі, а відтак запросила їх зарепрезентувати ряд українських народних танців у Пам Біч. Американці були зачаровані танцюристами та їх гармонійно кольористими строями.

Тут, на Фльориді, є новорічні паради, які притягають тисячі глядачів, а також їх мають змогу побачити мільйони глядачів на телебаченні. Перший раз у такій параді організовано виступили українці. Попереду несли величезний напис, обрамований українською мережкою. За ним слідував тризуб, а відтак відкритий віз, на якому їхав недавно прибулий сюди молодий талановитий бандурист Ярослав Антонович, одягнений в гетьманський кунтуш та решту приписового козацького строю. Він вже не раз був запрошений виступити з бандурою до радіо, в університетах, телебаченні і зробив нам, мабуть, найбільшу прислугу нашим невмирущим інструментом, бо знаємо, що після кожного його виступу американці телефонували і хотіли довідатись, де і коли ще можна таку програму почути.

Першого та другого травня тут, у Вест Пам Біч, у Джуніор коледжі ми знову брали участь у міжнародному фестивалі, де мали свій кіоск із різними українськими стравами, виступаючи з танцями і грою на бандурі.

Члени Українсько-Американського Клюбу в Пам Біч

На другий день у місцевій газеті появилась велика світлина А. Венгерчук в українському строї, бо група наша дістала перше місце.

Всі давали нам велике признання і з великим зацікавленням приглядались нашій традиційній спадщині.

Слід також згадати, що на новорічній параді наша група дістала друге місце.

Вся наша новозорганізована громада безмежно вдячна А. й О. Венгерчук, який очолює наш клюб, а допомагають йому його дружина зі стрийком Осипом Сторожинським.

Тепер плянуємо збирати фонди на закуп будинку, щоб тут була наша рідна українська церква і заля для влаштування різних імпрез.

Олена Куса

Окружний Комітет Відділів Українського Народного Союзу ОКРУГИ ДІТРОЙТУ

повідомляє,що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

у суботу, 29-го січня 1983 р., о год. 6-ій веч. в залі Українського Народного Дому в Дітройті при 4655 Мартін вул.

До участи в зборах є запрошені Відділові урядовці, члени Управи Окружного Комітету і конвенційні делеґати наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Вибір Номінаційної Комісії
4. Відчитання протоколу з попередніх Річних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами
7. Уділення абсолюторії уступаючій Управі
8. Вибір нової Управи
9. Слово головного предсідника УНС д-ра ІВАНА ФЛИСА
10. Запити до д-ра ІВАНА ФЛИСА
11. Схвалення пляну праці на нову каденцію
12. Внески, пропозиції і побажання
13. Закриття зборів

У нарадах візьме участь

д-р Іван Флис, головний предсідник УНС

ГОСТЕЙ — ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ РАДО БУДЕМО ВІТАТИ.

За Окружну Управу:

Роман Татарський *голова* — **Григорій Корбяк** *секретар*

Василь Папіж *прес. референт* — **Ярослав Базюк** *касир*

Суперечності...

(Продовження зі стор. 1)

Альваро Маґаня в понеділок, 10-го січня, наказав збунтованому полковникові Очоа „негайно і безумовно виконати наказ про переведення його на дипломатичну службу".

Очевидно, конфлікт між високими офіцерами сальвадорської армії цим не вичерпався. Як міністер оборони Ґарсія, так і збунтований полковник Очоа Перез не складають зброї і збирають своїх прихильників у свій захист в цей час, коли внутрішня політична ситуація в країні вимагає спокою і єдности.

Скорбні слова на могилу св.п. о. Анатоля Яросевича

Оце вдруге за короткий час після смерти поета Вадима Лесича приходиться мені виконати сумне завдання — попрощати від колишніх мешканців Вайз авеню у Бронксі, Н.Й., довголітнього доброго сусіда. Відійшов у вічність із нашого гурту, що зосереджувався при одному бльоці, св.п. інж. Анатоль Яросевич, якого ми поміж собою називали Тольком.

Був він сусідом у кожному відношенні - погідний, усміхнений, увічливий з витонченими товариськими манерами й бездоганними формами, з почуттям гумору, з доброзичливим дотепом, а передусім по-сусідськи услужливий. Мав свій притаманний підхід до життьових явищ, оригінальний спосіб їх оцінювати й на них реагувати.

Вахляр його зацікавлень був широкий і різнорідний. Інженер по професії, яку здобув у чеській „золотій" Празі, причасний у будові „Верезано бридж" у Ню Йорку, мав усякі улюблені зайняття й уподобання, але вони виходили далеко поза звичайне „габбі" для заповнення вільного часу. У нього була ніжна, чутлива душа, мистецьке відчуття, здавалося б, інколи цілком прозаїчних явищ. Мав замилування до музики — грав на фортепіяні й посідав приємний баритоновий голос, — до образотворчого мистецтва, згадати б його приязнь із подружжям проф. Коваля й його дружини малярки Галини Мазепи ще з часу перебування в Празі й тепер у Венесуелі, його мистецькі, навіяні поезією, сантиментом і мрійливістю світлини, хоч фотографією займався як аматор. Любив подорожувати, відвідувати незнані світи й закріплював побачене й пережите в артистично виконаних прозірках, якими радо ділився на екрані з іншими. Був при тому цікавим оповідачем і вдумливим коментатором. Любив майстрування й у підвалі дому мав робітню і приладдя.

Любив спорт у всяких його різновидах. Розумів його не як досягнення рекордів, а як необхідну й невід'ємну складову частину життьового процесу людини. Був гостинний і любив побувати в товаристві знайомих та друзів за приятельською гутіркою. Вмів слухати й розповідати, зберігаючи в усьому міру. Бо й розвагу, зокрема культурну, вважав одним із засобів, що доповняє життя людини й допомагає їй зберегти рівновагу та погідність духу.

І хоч із нашої колись численної громадки, що поділяла приємні й тяжкі хвилини життя на Бронксі, вже доволі багато розбрелося по світі, а то й відійшло потойбіч, для мене й моєї дружини доля була ласкавою бо ми продовжували бути сусідами, хоч і дещо віддеглими, на Квінсі.

Ми ніяк не сподівалися, що життєрадісний оптиміст тілом і душею юний Только, пішовши до шпиталю, вже з нього не вийде...

Хай ці скорбні слова засвідчать, що пам'ять про нього залишиться у його колишніх сусідів так довго, поки і їм не прийдеться відійти в вічність.

Володимир Барагура

Миронові Сурмачеві...

(Продовження зі стор. 2-ої)

якому бажаю волі і кращої долі на рівні з іншими великими народами. Дещо на шляху до тої волі України зробила і моя 'Сурма'.

Так, Сурмачева „Сурма" не дещо, а таки багато зробила для України. І зробила лише завдяки її власникові і творцеві — Миронові Сурмачеві — невтомній і унікальній своєю непересічністю людині, яка вже майже 70 років є пропаґатором української культури та мистецтва серед української еміґрації в цілому світі. Тому, вельмишановний Сурмаче, сурміть і далі нашу українську правду! Сурміть своєю заохотою, своєю вірою в майбутнє нашого народу, сурміть всім тим, чим підіймається вгору український дух!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДАНИЛО ЧІЧЕРСЬКИЙ, член УНС Відд. 288-го ім. св. Димитрія в Бетлегемі, Па., помер 22-го жовтня 1982 року на 92-му році життя. Нар. 1890 року в Україні. Членом УНС став 1948 року. Залишив у смутку сина Володимира; дочок: Марію, Гелен, Джозефіну, Юлію; 8-ох внуків і 4-ох правнуків; братів Михайла і Івана, та сестер Катерину і Марію в Україні. Похорон відбувся 6-го листопада 1982 року на цвинтарі св. Йосафата в Ловер Саукон, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

КЛЕР ФРАНКЕНГАЙЗЕР, член УНС Відд. 306-го ім. Івана Франка в Линдені, Н.Дж., помер 26-го листопада 1982 року на 65-му році життя. Нар. 21-го квітня 1917-го року в Пенсильванії. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Катерину і синів Віллісма і Джеймса. Похорон відбувся 29-го листопада 1982 року на цвинтарі Роздейл Меморіял Парк в Линдені, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Зуйко, секр.

МАРІЯ СЕМЕНЕНКО, член УНС Відд. 25-го Т-ва „Свобода" в Джерзі Ситі, Н.Дж., померла 26-го листопада 1982 року на 81-му році життя. Нар. 1901 року у Варшаві, Польща. Членом УНС стала 1962 р. Залишила в смутку друзів і приятелів. Похорон відбувся 30-го листопада 1982 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Управа.

ЙОСИФ М. ДІ ДЖЕННАРО, член УНС Відд. 206-го Т-ва „Запорозька Січ" у Вунсакеті, Р.Ай., помер 26-го листопада 1982 р. на 35-му році життя. Нар. 5-го серпня 1947 року в Миллфорді, Масс. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Джойс, сина Джосефа, дочок Меліссу і Беверлі, батьків Михайла і Анну, сестру заміжну Фоллет. Похорон відбувся 30-го листопада 1982 року на „Блекстон Семетері" в Блекстоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Л.Гардінк, секр.

АННА ГРИНЕЧКО, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., померла 29-го листопада 1982 р. на 68-му році життя. Нар. 1914 року у Вільшаниці, пов. Ліско, Зах. Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила в смутку мужа Михайла, сина Миколу з родиною, двох братів Станислава і Йосифа з родинами; сестру Марію з родиною і одного внука. Похорон відбувся 3-го грудня 1982 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Теодор Дуда, секр.

ТЕОДОРА ОНИСЬКІВ, член УНС Відд. 292-го ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш., померла 29-го листопада 1982 року на 91-му році життя. Нар. 10-го липня 1891 року в Західній Україні. Членом УНС стала 1938 року. Залишила в смутку синів Івана, Миколу, Степана; дочок Марію, Юлію і Ненсі; 16 внуків, 34 правнуків і 7 пра-правнуків. Похорон відбувся 20-го грудня 1982 року на цвинтарі св. Ядвіги в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Стелла Федик, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 16-го СІЧНЯ 1983 р.

Нюарк, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Ів. Хрестителя, о год. 1-ій по пол. Укр. Кат. Школі при Айві вул. і Сенфорд Авеню. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу. — Юлія Демчук, секр.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. від 1 до 3-ої по пол. в залі церкви Св. Марії, Washington St., Кліфтон, Н. Дж. Проситься чл. прибути. — За Управу Ів. Бурний.

НЕДІЛЯ, 23-го СІЧНЯ 1983 р.

Пассейк, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Буде вибір нової Управи на 1983 р. Просимо взяти численну участь. — Ів. Хомко, предс., Р. Галабурда, заст. предс., І. Блиха, фін. секр., Варвара Тижбір, кас., В. Марущак, рекр. секр.

Бріджпорт, Конн. Річні загальні збори Т-ва Українська Січ 59-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі укр. кат. церкви при 457 Noble Ave. в Бріджпорті. Проситься всіх чл. прибути на збори. По закінченню зборів відбудеться гостина. — Д. Стець, гол., Т. Сливінський, секр.

Савт Бруклин, Н. Й. Річні загальні збори Б-ва св. о. Николая 293-ій Відд., зараз по другій Службі Божій, о год. 12:30 в церковній залі при 261 — 19-ій вул., Савт Бруклин, Н. Й. Приявність усіх чл. є обов'язкова. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки за 1982 р. — Ів. Хома, предс., Р. Форостина, секр., А. Данильчук, скарбник.

СПЕЦІЯЛЬНА НАГОДА ДЛЯ ЧЛЕНІВ УНСОЮЗУ: ПОДВОЇТЬ СВОЄ ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗ ЛІКАРСЬКИХ ОГЛЯДИН!

ХТО МОЖЕ ПОДВОЇТИ СВОЄ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ?

Всі теперішні члени УНСоюзу у віці 0 до 65 років.

ЯКИЙ ПЛЯН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЖНА ВИБРАТИ?

У віці 0 до 60 років можна вибрати один із плянів життьового або вивінувального забезпечення.

У віці 61 до 65 років тільки грамоти на ціле життя кляси W.

ЯКІ ВКЛАДКИ ТРЕБА БУДЕ ПЛАТИТИ?

Висота вкладок за ці нові грамоти буде відповідна до вибраної кляси та теперішнього віку члена.

НА ЯКУ СУМУ МОЖНА НАБУТИ ГРАМОТУ?

На суму рівну теперішньому забезпеченню члена в УНСоюзі, або меншу. Мінімальна сума, що її можна набути, це $1,000.

ЧИ ТРЕБА ПРОХОДИТИ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ?

Аплікації приймає Головна Канцелярія УНСоюзу без лікарських оглядин. Тільки у випадку ствердження недомагань чи недуги вона може зажадати доповнення аплікації висідом лікарських оглядин.

УВАГА! ЦЮ АКЦІЮ ПРОДОВЖЕНО до 31-го БЕРЕЗНЯ 1983 р.

З цієї нагоди можуть скористати члени, які досі цього не зробили.

В справі цього забезпечення просимо звертатися до секретарів Відділів УНСоюзу. Коли бажаєте одержати аплікації та додаткові інформації про це забезпечення з Головної Канцелярії УНСоюзу, перешліть свою адресу (по-англійськи) до

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P.O. Box 17a ■ Jersey City, N.J. 07303

____
(Ім'я та прізвище)

____
(Число дому та вулиця)

____
(Місцевість, стейт чи провінція, поштовий код)

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.